

BUSINESS

Info Newsletter

U ovom broju čitajte:

- Udruženje poslodavaca FBiH organizovalo susret poslodavaca sa područja Unsko-sanskog kantona i premijera Vlade FBiH Fadila Novalića
- U organizaciji Udruženja poslodavaca FBiH premijer Vlade FBiH posjetio Bihaćku pivovaru
- Udruženje poslodavaca poziva zastupnike PFBiH da ne podrže Zakon o dopuni zakona o policijskim službenicima kojim se definira način penzionisanja policijskih službenika
- UPFBiH i SSS BiH potpisali Protokol o vođenju pregovora za zaključivanje Općeg kolektivnog ugovora o izmjenama i dopunama OKU za teritoriju FBiH
- Izabrano novo rukovodstvo Udruženja poslodavaca Kantona Sarajevo
- Na inicijativu Udruženja poslodavaca FBiH izmijenjen Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige
- Upućeni amandmani na Nacrt zakona o ugostiteljstvu, Nacrt zakona o fiskalnim sistemima i na Prijedlog zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju

Udruženje poslodavaca FBiH organizovalo susret poslodavaca sa područja Unsko-sanskog kantona i premijera Vlade FBiH Fadila Novalića

Premijer Vlade FBiH Fadil Novalić otpočeo je posjetu Unsko-sanskom kantonu sastanskom sa privrednicima iz ovog kantona koje je organizovalo Udruženje poslodavaca FBiH s ciljem da se razgovara o radu Vlade FBiH i zahtjevima poslodavaca o rasterećenju privrede. Sastanak je održan 21. decembra 2017. godine u Hotelu Opal u Bihaću.

"Došli smo da okupimo privrednike i vidimo kako se reflektuju potezi Vlade FBiH i šta oni traže da radimo u narednim koracima", kazao je Novalić.

Predsjednik Udruženja poslodavaca FBiH Adnan Smailbegović je istakao da je cilj ovakvih susreta jačanje dijaloga, što je praksa Udruženja.

"Premijera smo informirali o našim problemima, pored ostalog o porezima na plate jer mi cijenimo da su porezi jako visoki i da

treba rasteretiti privredu", rekao je Smailbegović.

Privrednici su opterećeni brojnim porezima i parafiskalnim nametima, a svaka inicijativa ka poboljšanju poslovnog ambijenta u BiH nailazi na brojne prepreke.

Poslodavci su istakli da je potrebno smanjiti poreska opterećenja rada i obaveza na plaću, koja su u FBiH najveća u Europi. Naglašeno je da odredbe zakona o doprinosima i poresku na dohodak nisu u skladu s Reformskom agendom te da neće doprinijeti poboljšanju poslovnog ambijenta, punjenju budžeta, povećanju stranih investicija i zaposlenosti, a u praksi će doći i do opterećenja privrednika.

Također su, između ostalog, istakli problem obrazovanja i odliva radne snage, problema plaćanja PDV-a po primljenoj fakturi i ukidanju olakšica poslodavcima.

Direktor Udruženja poslodavaca FBiH Mladen Pandurević kazao je da Vlada u proteklom periodu nije donijela niti jedan zakon ili podzakonski akt, a da njime nije predviđeno novo opterećenje poslodavcima.

"Udruženje godinama prijedlaže mјere za smanjenje parafiskalnih opterećenja.

Pozdravljamo reakciju Vlade FBiH koja je prihvatala iniciativu Udruženja poslodavaca FBiH o privremenoj mjeri zabrane izvoza trupaca i donijela Odluku o izmjeni Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige", rekao je Pandurević te izrazio nadu da je ovo prvi korak u ukidanju nepotrebnih nameta i olakšanju poslovnog ambijenta.

U organizaciji Udruljenja poslodavaca FBiH premijer Vlade FBiH posjetio Bihaćku pivovaru

Premijer Vlade Federacije BiH Fadil Novalić posjetio je u petak 21. decembra 2017. godine Bihaćku pivovaru, u sklopu posjete privrednicima Unsko-sanskog kantona koju je organizovalo Udruženje poslodavaca FBiH. Novalić se sastao sa Ademom Ibrahimpašićem vlasnikom i Edinom Ibrahimpašićem, generalnim direktorom Bihaćke pivovare, s kojima je razgovarao o akutnim temama koje muče njih kao privrednike i proizvođače, a koje su razmatrane u Vladi Federacije BiH.

„Radi se o porezima na dohodak i doprinose. Imamo situaciju da smo prije nešto više od godinu dana imali smanjenje neoporezive stope za topli obrok sa dva posto prosječne mjesечne plate na jedan posto što je automatski dovelo do smanjenja primanja radnika. Trebalo je istovremeno pratiti novi zakon o doprinosima i porezu na dohodak gdje bi se smanjile te stope i kompezirao taj neoporezivi dio u cilju naknade kompletnih primanja radnika koja su predmet oporezivanja ali da se te stope snize.

Međutim, prošlo je tri godine od mandata ove Vlade i nismo uspjeli doći do tih novih zakona o doprinosima i dohocima, rekao je Edin Ibrahimpašić, direktor Bihaćke pivovare.

Istakao je da su sa federalnim premijerom razgovarali i o zakonu o porezu na dobit koji je već dvije godine na snazi, a koji je ukinuo sve benefite firamama i proizvođačima od reinvestiranja i procenata izvoza to je sve anulirano.

"Tako faktički poticaji više i ne postoje u tom zakonu, a rečeno je da će se to nekim novim zakonom kompezirati, što se još nije desilo. Također smo razgovarali o željeznicama i putnoj infrastrukturi što nas jako tišti i boli kao proizvođače, ta izoliranost našeg kantona. Govorili smo o prilikama koje smo imali za izvoz

gdje smo nužno trebamo željeznicu zbog puno jeftinijeg transporta. Međutim, ni to se nije uspjelo realizirati pa smo i tu temu otvorili i uopće putne komunikacije brze ceste, a povodom izmjena i dopuna Zakona o akcizama BiH koje su nedavno usvojene. Premijer Novalić nam je odgovorno rekao da će ta priča biti završena najdalje za šest godina", kaže Edin Ibrahimpašić, direktor Bihaćke pivovare. Novalić je izrazio zadovoljstvo što je imao priliku vidjeti kako je ova porodična kompanija s velikom tradicijom organizovana i čuti kakve ima planove za budućnost.

"Zadovoljan sam što sam imao priliku da čujem glas naših iskusnih privrednika, te što sam iz prve ruke saznao na koji način federalna vlast može da ih podrži", istakao je Novalić.

Udruženje poslodavaca poziva zastupnike PFBiH da ne podrže Zakon o dopuni zakona o policijskim službenicima kojim se definira način penzionisanja policijskih službenika

Ishodom sastanka predstavnika Vlade FBiH i predstavnika sindikata policije, Vlada FBiH je još jednom pokazala, najblaže rečeno, popustljivost prema javnom sektoru. Ovo je samo još jedan u nizu poteza Vlade kojim se jasno definiše neravnopravan tretman između

javnih, državnih preduzeća i realnog sektora, na šta Udruženje poslodavaca FBiH već duže vrijeme upozorava.

Realnom sektoru, koji stvara novu vrijednost i puni budžete, otežava se poslovanje na sve moguće načine, dok je Vlada, s druge strane, „osjetljiva“ na zahtjeve koji dođu iz javnog sektora, a kojim se samo izvlače novci iz budžeta. Isti ishod će biti i sa ovom odlukom - povećat će se javna potrošnja i nastaviti stvarati dubioza u budžetu.

UPFBiH i SSS BiH potpisali Protokol o vođenju pregovora za zaključivanje Općeg kolektivnog ugovora o izmjenama i dopunama OKU za teritoriju FBiH

Udruženje poslodavaca FBiH predložilo je i uputilo Savezu samostalnih sindikata BiH izmjene i dopune postojećeg Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju FBiH. Savez samostalnih sindikata BiH prihvatio je pregovore, te su predsjednik Udruženja poslodavaca FBiH Adnan Smailbegović i predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH Ismet Bajramović 20. decembra 2017. godine potpisali Protokol o vođenju pregovora za zaključivanje Općeg kolektivnog ugovora o izmjenama i dopunama OKU za teritoriju FBiH.

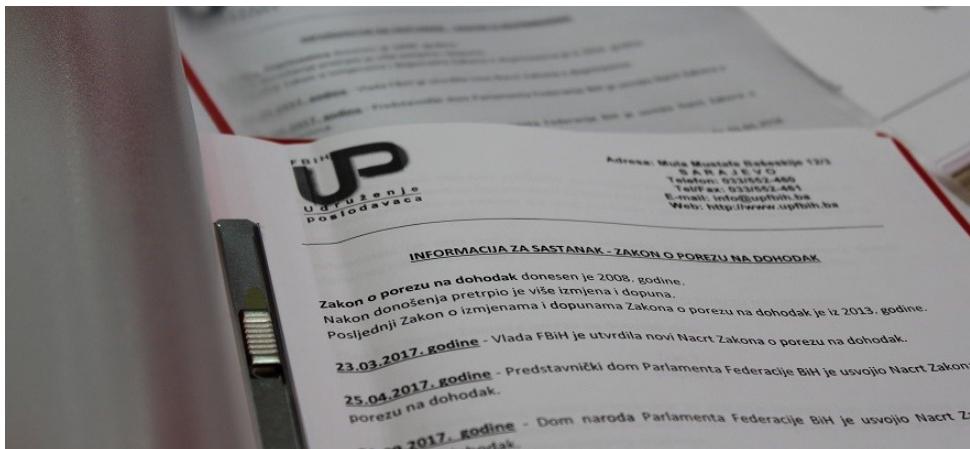
Protokol definiše principe, uslove i načine vođenja pregovora. Prema navedenom protokolu prvi sastanak pregovaračkih timova održat će se najkasnije do 15.01.2018. godine.

Pregovori za zaključivanje Općeg kolektivnog ugovora trebaju biti okončani najkasnije do 27. februara 2018. godine.

Socijalni partneri opredijeljeni su da će pregovore voditi u dobroj vjeri i uz međusobno uvažavanje, uz poštivanje dobre prakse kolektivnog pregovaranja i poštivanja načela efikasnosti i ekonomičnosti pregovora.

Ministarstvu finansija FBiH dostavljeni amandmani Udruženja na nacrte zakona o doprinosima i porez na dohodak, kao i na Zakon o porezu na dobit

razmotre i argumentovane primjedbe ugrade u konačne tekstove zakona, jer poslovna zajednica neće podržati predložena rješenja u nacrtima zakona o porezu na dohodak i o doprinosima.

U skladu sa zaključcima Zastupničkog doma i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, početkom oktobra Ministarstvo finansija FBiH otvorilo je javna raspravu o Nacrtu zakona o doprinosima i Nacrtu zakona o porezu na dohodak. Javna rasprava je otvorena do 31. decembra 2017. godine.

U tom periodu Udruženje poslodavaca FBiH je zajedno sa partnerskim institucijama - Vijećem stranih investitora, Agencijom za unapređenje stranih investicija u BiH, Privrednom komorom FBiH i Privrednim udruženjem predstavništva njemačke privrede u BiH održalo javne rasprave o pomenutim zakonima u deset gradova Federacije BiH.

Rezultate tih javnih rasprava, odnosno prijedloge i sugestije poslodavaca, Udruženje je sročilo u primjedbe u formi amandmana, te ih 26. decembra 2017. godine dostavilo Ministarstvu finansija FBiH.

Udruženje očekuje od predstavnika vlasti da

Također, u Zakonu o porezu na dobit potrebno je izvršiti određene korekcije i donijeti rješenja koja će više odgovarati uslovima poslovanja, kao i ekonomskom i pravnom okruženju. Udruženje očekuje smanjenje ukupnog poreskog opterećenja i izgradnju socijalno pravednijeg poreskog sistema, stoga je dostavilo Ministarstvu i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit, o kojima se također raspravljalo na javnim raspravama u organizaciji Udruženja.

Amandmane možete preuzeti na slijedećim linkovima:

[Amandmani na Nacrt zakona o porezu na dohodak](#)

[Amandmani na Nacrt zakona o doprinosima](#)

[Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit](#)

Otkazivanje sjednica ESV-a nekorektno

Udruženje poslodavaca FBiH izražava nezadovoljstvo zbog višekratnog otkazivanja sjednica Ekonomsko-socijalnog vijeća FBiH, i to samo nekoliko sati prije njenog početka, zbog nedostatka kvoruma od strane delegacije Vlade FBiH.

Od svih socijalnih partnera, a naročito od Vlade

FBiH, poslodavci očekuju ozbiljan pristup ekonomsko-socijalnom dijalu i otvorenu raspravu o svim propisima koji mogu doprinijeti izlasku iz krize, poboljšanju poslovnog ambijenta i podizanja kvaliteta života građana.

Udruženje poslodavaca FBiH očekuje korektan odnos od partnera i istinsko angažovanje u socijalnom dijalu koji će se voditi u dobroj vjeri i uz međusobno uvažavanje, sa poštivanjem načela efikasnosti i ekonomičnosti pregovora.

Udruženje poslodavaca FBiH pozdravlja odluku Vlade o izmjeni Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige i donošenje Odluke o privremenoj mjeri zabrane prometa trupaca

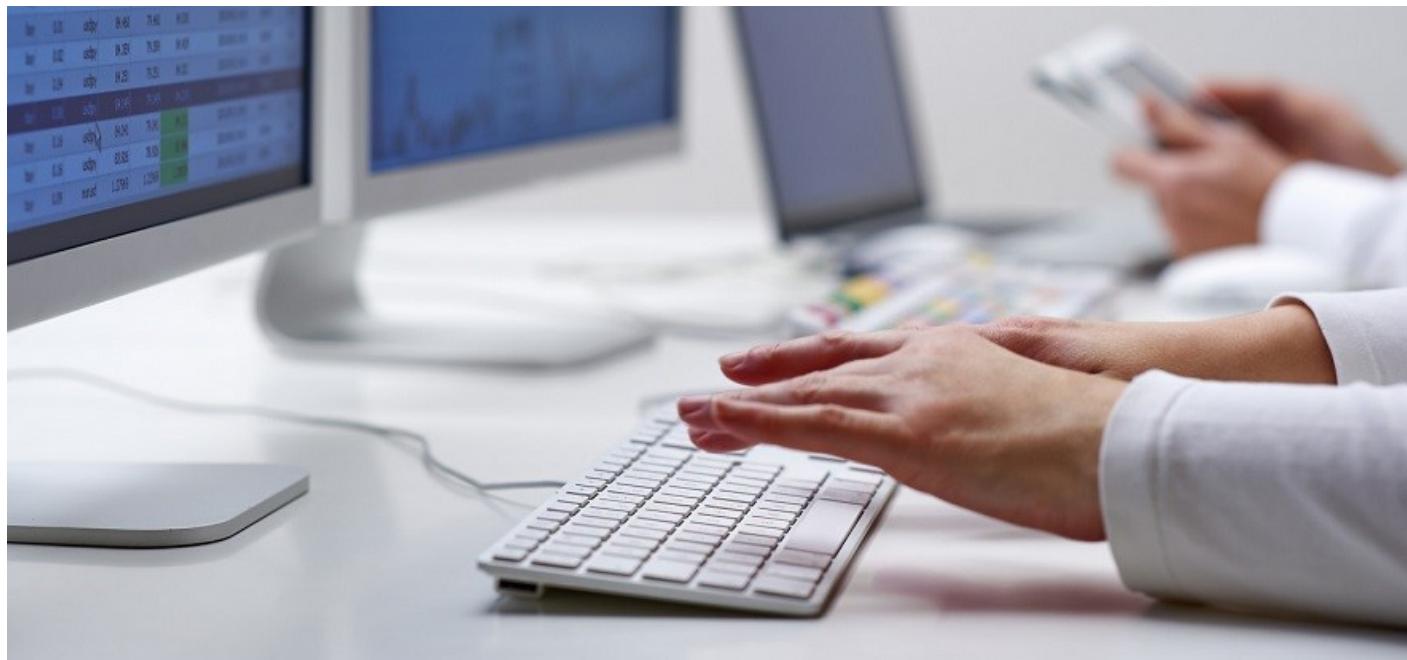
Udruženje poslodavaca FBiH pozdravlja reakciju Vlade FBiH koja je prihvatile inicijativu Udruženja poslodavaca FBiH o privremenoj mjeri zabrane izvoza trupaca i donijela Odluku o izmjeni Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige. Na taj način omogućila je drvoprerađivačima iz Federacije Bosne i Hercegovine, a naročito prerađivačima

namještaja koliko-toliko ravnopravnu tržišnu utakmicu.

Također, Udruženje poslodavaca cijeni vrlo značajnim usvajanjem izmjena Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige, čime su ukinuta dva parafiskalna nameta, na kojem je Udruženje sa Ministarstvom trgovine FBiH radilo više od šest mjeseci.

Udruženje poslodavaca FBiH se nada da je ovo prvi korak u ukidanju nepotrebnih i smanjenju drugih parafiskalnih nameta.

Na inicijativu Udruženja poslodavaca FBiH izmjenjen Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige

Federalno ministarstvo trgovine izmjenilo je Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige na inicijativu Udruženja poslodavaca FBiH.

Štampanje elektronski vođene trgovačke knjige predstavlja parafiskalni namet na poslodavce. Bespotrebno štampanje jedne elektronske knjige koja može da ima 10.000 stranica košta poslodavca 1.000 KM a svaka ovjera 10-20 KM. Na godišnjem nivou za 5. 000 poslodavaca koji u prosjeku potroše 5.000 KM na štampanje i ovjeravanje trgovačke knjige ukupan trošak iznosi 25.000.000 KM.

Brojni parafiskalni nameti bez osnova su propisani zakonom. Udruženje poslodavaca FBiH je početkom decembra 2017. godine uputilo Vladi FBiH inicijativu za ukidanju parafiskalnih nameta, među kojima se tražilo

ukidanje i spomenutog nameta.

Usvojene su sve primjedbe UP FBiH, odnosno izmjenjeni su članovi 5., 6., 15., 22., 26. i 34, a koji se odnose na

- izuzetak od obaveze označavanja rednog broja iz trgovačke knjige i godine zaduženja ako se na proizvodu nalazi bar code ili druga oznaka na temelju koje se može istaknuta cijena povezati sa prijemnim listom ili rednim brojem zaduženja u trgovačkoj knjizi;
- na obavezu ovjeravanja i štampanja elektronski vođene trgovačke knjige;
- na odredbu da se zaključivanje vrši samo štampanjem početne strane i krajnjeg salda uz ovjeru i pečat odgovorne osobe.

Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja trgovačke knjige možete pogledati [OVDJE](#).

Izabrano novo rukovodstvo Udruženja poslodavaca Kantona Sarajevo

Na IV izbornoj skupštini Udruženja poslodavaca Kantona Sarajevo održanoj 19. decembra 2017. godine u Hotelu Bosnia u Sarajevu predstavljene su aktivnosti i rezultati rada Udruženja u protekloj godini, kao i program rada za period 2017 – 2021 godina.

Među najznačajnijim aktivnostima Udruženja u periodu od 2014. do 2017. izdvojeni su: priprema hitnih ekonomskih mjera za izlazak iz krize, inicijativa za jačanje saradnje sa Uredom gradonačelnika, prezentiranje stvarnih šteta nastalih kao posljedica demonstracija, prijedlog za pomoć firmama koje imaju direktnu posljedicu od demonstracija, te inicijativa za

ukidanje Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo.

Udruženje je u prethodnom period, kroz Ekonomsko-socijalno vijeće KS, napravilo značajne pomake u domenu promocije poduzetništva, stvaranju povoljnijeg poslovnog ambijenta, kao i aktivnog zastupanja interesa poslodavaca.

„Moram istaći da smo sa poslodavcima ostvarili izuzetan socijalni dijalog. Tražimo od Vlade da svojom ekonomskom politikom olakša poslovanje, jer bez poslodavaca i realnog sektora nema napretka“, kazao je član Kantonalnog odbora Saveza samostalnih sindikata sarajevskog kantona u ESV-u Faruk Bešlagić.

Direktor Udruženja poslodavaca FBiH Mladen Pandurević istekao je da kantonalno udruženje i njezini članovi aktivno rade na poboljšanju poslovnog ambijeta.

„Udruženje poslodavaca Kantona Sarajevo je organizacioni dio federalnog udruženja. Neophodno je shvatiti značaj ovakvih organizacija i njenog uticaja na društvo. Poslodavci su oni koje pune budžete, ostvaruju novo zapošljavanje i važan su faktor ekonomskog razvoja", kazao je Pandurević.

Na Skupštini je usvojen novi Statut kojim su detaljnije definišu određene odredbe, te uvode, pored postojećeg Upravnog odbora, novi organi upravljanja – Izvršni odbor i direktor.

Izabrano je i novo rukovodstvo Udruženja. Za predsjednika Upravnog odbora na period od godinu dana imenovan je Safudin Čengić, generalni direktor i suvlasnik Centrotrans Eurolinesa. Trenutno je član Upravnog i Izvršnog odbora UP FBiH i predsjednik Ekonomsko-socijalnog vijeća KS, obnašao je funkciju potpredsjednika i predsjednika Udruženja poslodavaca FBiH. U dosadašnjem radu dodijeljena mu je Šestoaprilska plaketa Grada Sarajeva, Zlatna

plaketa Internacionalne lige humanista, 2006. godine izabran je za menadžera godine u BiH, a dobitnik je i mnogih drugih priznanja.

Novi predsjednik Skupštine je Nijaz Skenderagić, istaknuti bh. privrednik čiji se dugogodišnji angažman u poslovnoj zajednici ogleda kroz brojne uspjehe. Suvlasnik je firme ATACO i član UO UPFBiH.

Imenovan je Upravni odbor od sedamnaest i Izvršni odbor od sedam članova. Članovi Izvršnog upravnog odbora su ujedno i članovi Upravnog odbora. Također, imenovani su članovi i zamjenici članova u Ekonomsko-socijalnom vijeću Kantona Sarajevo.

Konferencija „Saradnja škola i firmi kao mjesta učenja“

Praksa razvijenih zemalja sa kvalitetnim stručnim obrazovanjem ukazuje na potrebu čvršće saradnje između škola i preduzeća kao mjesta učenja – istaknuto je 14. decembra 2017. godine u Sarajevu na konferenciji posvećenoj unapređenju stručnog obrazovanja pod nazivom „Saradnja škola i firmi kao mjesta učenja“.

Na konferenciji koju je organiziralo Predstavništvo njemačke privrede u BiH (AHK), u saradnji sa njemačkim GIZ-om, predstavljena su iskustva iz Savezne Republike Njemačke, kao i primjeri dobre prakse u BiH. Na konferenciji je, pored predstavnika GIZ-a i AHK BiH, učestvovala i Snježana Koprunic, predsjednica Wirtschaftsvereina BiH, direktor Elektrotehničke i drvorerađivačke srednje škole Bihać Samir Bećirspahić, a prisustvovao je i predstavnik Udruženja poslodavaca FBiH Zlatan Dedić.

„U Njemačkoj je taj vid obrazovanja organiziran na način da učenici koji pohađaju strukovno obrazovanje sklapaju ugovore sa preduzećima u koja idu na praksu i većinu sedmice provode

u tom preduzeću“, izjavila je Brigitte Heuel-Rolf iz GIZ-a.

„To je sistem koji se razvijao vijekovima, a ono što se ovdje pokušava uraditi nije prenošenje cijelog sistema u bh. kontekst, već da se preuzmu neki njegovi dijelovi koji su ovdje primjenjivi. Najvažnije što se ovdje treba uraditi jeste povećanje praktične nastave, te povećanje učešća preduzeća u određivanju nastavnih sadržaja i ispita koji se polažu“, dodala je Heuel-Rolf.

Naglasila je potrebu uske saradnje između srednjih škola i preduzeća, direktno ili preko određenih komora i edukacija. Dodala je da se zahvaljujući pilot projektu stručnog obrazovanja u HNK, ovaj sistem već provodi u pojedinim školama u Mostaru, a to se nastavilo raditi i na nekim drugim lokacijama kao što su Goražde i Gradiška.

Jan Ebbin iz AHK je kazao da je veoma važno da škola i preduzeća sarađuju u sklopu stručnog obrazovanja.

„Predstavnici škola i preduzeća nas pitaju koji su prvi koraci, odnosno odakle početi. Zato smo i organizirali ovu konferenciju, u smislu poboljšanja njihove saradnje i organizacije same prakse“, kazao je Ebbin.

Upućeni amandmani na Nacrt zakona o ugostiteljstvu, Nacrt zakona o fiskalnim sistemima i na Prijedlog zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju

Udruženje poslodavaca FBiH je 12. decembra sljedećim linkovima:

2017. godine uputilo zastupnicima i delegatima Parlamentarna FBiH primjedbe u formi amandmana na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim sistemima i na Nacrt zakona o ugostiteljstvu. Također, pripremljeni su i amndmani na Prijedlog zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koji su, izuzev parlamentarcima, upućeni i premijeru Vlade FBiH Fadilu Novaliću.

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim sistemima i Nacrt zakona o ugostiteljstvu zastupnici će razmatrati 19. i 20. decembra na sjednici Zastupničkog doma, a 21. decembra na sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine FBiH.

Primjedbe u formi amandmana Udruženja poslodavaca FBiH možete pogledati na

[Primjedbe UPFBiH na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim sistemima](#)

[Primjedbe UPFBiH na Nacrt zakona o ugostiteljstvu](#)

[Primjedbe UPFBiH na Prijedlog zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju](#)

Direktor UPFBiH učestvovao na prvoj svjetskoj konferenciji namjenjenoj pomaganju kompanijama iz privatnog sektora da realizuju ciljeve održivog razvoja UN Agende 2030.

Konferencija "Making SDGs a Reality – the Business Case" održana je u Beogradu 13. i 14. decembra 2017. godine, a prisustvovali su joj, između ostalog, direktor Udruženja poslodavaca FBiH, predsjednik Unije poslodavaca Srbije, predstavnik Međunarodne organizacije rada, predstavnik Svjetke banke, te predstavnici svjetskih univerziteta.

Ministarka bez portfelja zadužena za demografiju i populacionu politiku Srbije Slavica Đukić Dejanović rekla je da ima 17 ciljeva i 169 podciljeva koji su veoma važni za Srbiju.

"Ovo je prvi skup gdje razgovaramo o ulozi poslodavaca u cilju osam koji podrazumijeva bolji ekonomski razvoj, zapošljavanje, dostojanstven rad", rekla je Đukić Dejanović.

Predsjednik Unije poslodavaca Srbije Miloš Nanezić rekao je da će ovaj skup poslužiti da se

kompanijama pomogne da se što lakše uklope u ciljeve održivog razvoja.

Kako navodi, kompanije u Srbiji dobar dio ciljeva održivog razvoja već ispunjavaju, samo im je potrebna dodatna koordinacija.

"Preduzeća imaju različite afinitete u zavisnosti od djelatnosti, kadrovske mogućnosti i slično. Unija poslodavaca će biti jedan od koordinatora koji će kompanijama pomoći u ostvarenju ciljeva kojima svi težimo", kaže Nanezić.

Predstavnik Međunarodne organizacije Dragan Radić iz kancelarije u Budimpešti istakao je važnost ovog skupa na svjetskom nivou, gdje će predstavnici poslodavačkih organizacija iz deset zemalja promovisati dostojanstven rad.

"Poenta je da razmotrimo da li ima smisla i logike da privatni sektor bude uključen u agendu 2030 UN, mislim da da, jer je bez privatnog sektora nemoguće ostvariti te ciljeve. Želimo da uključimo predstavnike poslodavaca u rad na globalnim ciljevima, jer oni za sobom vuku privatni sektor", rekao je Radić.

Održana konferencija BUSINESS FUTURE

Stvaranjem pozitivnog poslovnog okruženja, koje bi dovelo do povećanja plaća, moguće je spriječiti odlazak radne snage iz Bosne i Hercegovine, poručeno je na skupu "BUSINESS FUTURE – Budućnost biznisa", koji je organizovala Unija udruženja poslodavaca Republike Srpske u saradnji sa projektom "Podrška socijalnim partnerima u socijalnom dijalogu". U Projektu učestvuju Udruženje poslodavaca FBiH, Unija poslodavaca Crne Gore, Unija poslodavaca Srbije, Biznis Konfederacija Makedonije i Biznis Albania, a finansira ga Europska unija. Konferencija je održana 05. decembra 2017. godine u Banjoj Luci.

U tri panel diskusije razmijenjena su iskustava poslodavaca, stručnjaka za ljudske resurse i mladih preduzetnika o trenutnim izazovima u vezi sa promjenama na tržištu rada, migracijama i drugim izazovima koji utiču na poslovanje.

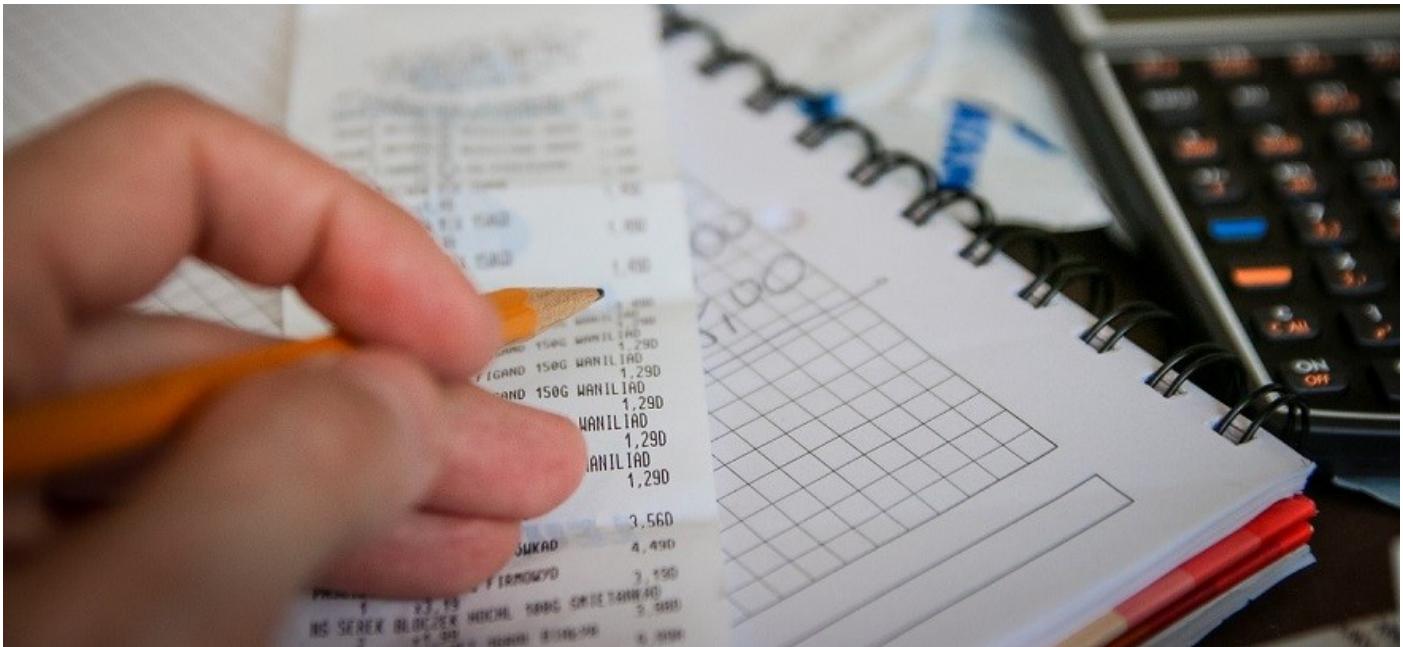
Da bi došlo do povećanja plaća, potrebno je povećati proizvodnju, poručuju poslodavci. Ipak, kažu, problem predstavlja nedostatak

kvalificirane radne snage, a s tim problemom suočava se i preduzeće za proizvodnju namještaja Standard iz Prnjavora. Predsjednik UO Standarda, Edin Dacić, kaže da imaju poteškoća da nađu radnike, i to ne samo kvalifikovane za rad u proizvodnji, nego uopšte zainteresovane za zaposlenje u ovoj fabrici. U Uniji udruženja poslodavaca Republike Srpske ističu da se zajedno sa vlastima mora raditi na poboljšanju uslova rada. Da bi se to desilo, kako ističu, treba stvoriti pozitivno poslovno okruženje.

Potpredsjednik Unije udruženja poslodavaca Republike Srpske Dejan Mijić kaže da je jedan od uslova za povećanje plaća rasterećenje privrede kroz razna fiskalna davanja, odnosno poreze i doprinose koji su prilično visoki. Šef delegacije EU u BiH Lars-Gunnar Wigemark rekao je da za cijelu privredu u BiH treba da budu stvoren jednaki uslovi poslovanja, što se može ostvariti snažnim dijalogom socijalnih partnera.

– Jasno je da su plaće u BiH preniske i iz tog razloga mnogi odlaze u inostranstvo u potrazi za poslom, gdje rade pod istim uslovima za veće plate – kaže Wigemark. Poručeno je da radnici koji sa ovog područja odlaze u potrazi za boljim poslovima u inostranstvo, često rade na crno čak i u zemljama Europske unije.

Udruženje uputilo Vladi FBiH inicijativu za ukidanje parafiskalnih nameta

Udruženje poslodavaca FBiH uputilo je premijeru Vlade FBiH Fadilu Novaliću inicijativu za ukidanje parafiskalnih nameta koji su propisani određenim zakonskim i podzakonskim aktima, a u cilju rasterećenja privrednih subjekata.

Racionalizacija i redukcija broja parafiskalnih nameta je rješenje za poboljšanje poslovnog ambijenta u Bosni i Hercegovini. Brojni parafiskalni nameti bez osnova su propisani zakonom. Inicijativom Udruženja olakšalo bi se poslovanje, a navedeni nameti bi mogli biti ukinuti u najkraćem mogućem roku bez velikih zakonskih procedura.

Inicijativa se odnosi na:

1. Opću vodnu naknadu
2. Obaveza notarske obrade akata za pravna lica
3. Naknada za vanredni prevoz

4. Troškovi poslodavaca prilikom ispunjavanja uslova za obavljanje vanrednog prevoza
  5. Obaveze ovjere i notarske ovjere dokumenata koji su potrebni za dodjelu ID broja
  6. Obaveza polaganja stručnog ispita za konobare i recepcionare
  7. Obaveza poslodavcu da ističe cijenu na proizvodu na kojem se nalazi bar code ili druga oznaka na osnovu koje se istaknuta cijena može povezati sa prijemnim listom
  8. Obaveza štampanja i ovjeravanja elektronski vođene trgovačke knjige
- Obaveze poslodavaca da na različit način deklarišu kozmetičke proizvode i navode rokove trajanja na proizvodima koji se plasiraju na područje FBiH i RS-a

1. Opća vodna naknada

- **Poslodavci plaćaju opću vodnu naknadu za svakog zaposlenika u visini 0,5% od osnovice koju čini neto plaća zaposlenika po osnovu ugovora o radu (na određeno i neodređeno vrijeme) i ugovora o djelu.**
- **Šteta za poslodavce ogleda se u sljedećem:** Na primjer, jedna kompanija od 100 uposlenih sa prosječnom plaćom 850 KM uplati oko 5.100 KM za opću vodnu naknadu na godišnjem nivou. S druge strane ovu opću naknadu ne uplaćuju zaposlenici organa uprave i javnih institucija. Na osnovu podataka Ministarstva finansija FBiH po osnovu opšte vodne naknade u 2016. godini ukupno je naplaćeno 16.928.977 KM. Prema posljednjim podacima do okroba 2017. godine naplaćeno je ukupno 14.795.892 KM;
- **Prijedlog: Ukipanje ovog parafiskalnog nameta ili alternativno odrediti da su obveznici plaćanja svi zaposleni građani, lica koja ostvaraju prihode po osnovu ugovora o djelu i članstva u UO i NO uz znatno smanjenje.**

2. Obaveza notarske obrade akata za pravna lica

- **Poslodavci prilikom registracije privrednog društva kao i pri svakom upisu promjene podataka, plaćaju notarsku obradu**

akata. Notarske tarife su previsoke.

- **Šteta za poslodavce ogleda se u sljedećem:** Po jednom pravnom subjektu, zavisno od visine njegovog osnivačkog kapitala i visine ukupnog kapitala, troškovi notara prosječno iznose 1500 KM - 3000 KM, a što za ukupan broj registrovanih poslodavaca na godišnjem nivou iznosi 30.000.000 KM.
- **Prijedlog: Ukipanje notarske ovjere i obrade akata.**

3. Naknada za vanredni prevoz

- **Poslodavci koji obavljaju vanredni prevoz plaćaju naknade za prekoračenje najviše dozvoljene širine, dužine, visine, mase (osovinsko opterećenje).** Također plaćaju i naknadu za donošenje odobrenja koja iznosi 100 KM. Ako je prevoz u konvoju za svako naredno vozilo visina se uvećava za 30%. Pregled vozila iznosi 40 KM a troškovi kontrole i vaganja vozila u slučaju prekoračenja mase odnosno osovinskog opterećenja iznosi 500 KM po vozilu.

- **Šteta za poslodavce ogleda se u sljedećem:** Za troškove izdavanja dozvola uključujući naknade za prevoz bez policijske pratnje od Broda do Sarajeva potrebno je oko 600 -2000 KM. Prevoz sa policijskom pratnjom iznosi od 2500 – 10 000 KM u zavisnosti od prekoracenja dozvoljene, težine, visine, dužine mase. Ukoliko uzmemo u obzir da poslodavci prosječno obave 1000 prevoza, to na godišnjem nivou iznosi od 3- 5 miliona KM zbog čega su domaći prevoznici nekonkurentni.

Prijedlog: Predlažemo da se navedena Uredba izmjeni ili doneše nova uredba kojom će se visina naknada za vanredni prevoz kao i naknade za izdavanja Rješenja smanjiti u iznosu od 30-40% i uskladiti sa zemljama u EU.

4. Troškovi poslodavaca prilikom ispunjavanja uslova za obavljanje vanrednog prevoza

- **Poslodavci plaćaju** visoke cijene i izloženi su velikim troškovima kao što su obezbjeđenje policijske i stručne pratnje, obaveza izrade elaborata za vanredni prevoz II kategorije kod koga je ukupna masa preko 60 tona odnosno više od dozvoljene mase označene saobraćajnim znakom;
- **Šteta poslodavaca koji se bave ovom djelatnošću ogleda se u sljedećem:** Visoke cijene izrade elaborata koji koštaju oko 1.500 KM po jednom mostu. Dakle, ukoliko postoje tri mosta na relaciji prevoza izrada

elaborata košta 4.500 KM. Tako ukupni troškovi za obezbjeđenje dozvola za vanredni prevoz bez naknada koštaju najmanje 10.000 maraka i može iznositi i do 25.000 KM. S druge strane korisnici usluga - naručiocи ovakvih prevoza su također u nepovoljnem položaju jer moraju plaćati visoke cijene prevoza, te se na ovaj način spriječava njihovo unapređenje.

- **Prijedlog:** Ukinuti izradu elaborata za vanredni prevoz te pojednostaviti procedure za stručnu i policijsku pratnju i procedure za dobijanje dozvola kao i smanjiti troškove dozvola.

5. Obaveza ovjere i notarske ovjere dokumenata koji su potrebni za dodjelu ID broja

- Poslodavci plaćaju ovjeru dokumenata koji su potrebni za dodjelu ID broja, a za poslovne jedinice i notarsku ovjeru dokumenta.
- **Šteta za poslodavce ogleda se u sljedećem:** Ovjera dokumentacije kao i notarska ovjera je klasični parafisklani namet. Tako npr. poslodavac za ovjeru dokumenta za registrovanje novoosnovane kompanije plaća 50-100 KM, a za poslovne jedinice od 70-100 KM. Za 10.000 novoosnovanih firmi godišnje za ovjeru dokumentacije poslodavci plaćaju 500.000-1.000.000 KM.

Prijedlog: Ukipanje obaveze ovjere i notarske

6. Obaveza polaganja stručnog ispita za konobare i recepcionare

Poslodavci će u svim ugostiteljskim objektima bez obzira na kategoriju objekta da plaćaju polaganje stručnog ispita za konobare i recepcionare obzirom da radnici nisu u mogućnosti da snose troškove.

Šteta za poslodavca se ogleda u novom opterećenju. Poslodavac koji ima 50 konobara i deset recepcionara će biti u obavezi da za polaganje stručnog ispita, koji košta od 400-500 KM, uplatiti 24.000 - 30 000 KM. Za ukupno registriranih 10.546 subjekata koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost, te ukoliko uzmememo da svaki registrirani poslodavaca u prosjeku plaća 10.000 za polaganje stručnih ispita ukupna suma za polaganje stručnog ispita koji se nameće poslodavcima iznosi 105.460.000 KM.

Prijedlog: Obzirom da se Prijedlog Zakona nalazi u proceduri jedinstvena prilika je da se ova obaveza ukine odnosno član 11. stav 4. Zakona izmjeni prije nego što se Zakon uputi u parlamentarnu proceduru.

7. Obaveza poslodavcu da ističe cijenu na proizvodu na kojem se nalazi bar code ili druga oznaka na osnovu koje se istaknuta cijena može povezati sa prijemnim listom

Poslodavci plaćaju dodatne troškove koji proizilaze iz obaveze označavanja cijene kao i promjene cijene na proizvodima bez obzira da li imaju bar code ili drugu oznaku.

Šteta za poslodavce ogleda se u tome što postojeće rješenje dovodi do usložnjavanja poslovanja i povećanja troškova poslovanja kod poslodavaca. Radi se o klasičnom parafiskalnom nametu, jer ovakvo rješenje ne doprinosi kontroli zakonitog poslovanja. Poslodavci su primorani dodatno upošljavati radnike koji će raditi samo na promjenama cijene svakodnevno. Ako uzmememo da je minimalna plata radnika sa doprinosima 680,00 KM. Dodatni trošak za poslodavca na godišnjem nivo za najmanje jednu minimalnu plaću sa toplim obrokom od 180,00 KM iznosi 10.320,00 KM.

Prijedlog: ukidanja obaveze poslodavcu da ističe cijenu na proizvodu na kojem se nalazi bar code ili druga oznaka na osnovu koje se istaknuta cijena može povezati sa prijemnim listom.

8. Obaveza štampanja i ovjeravanja elektronski vođene trgovačke knjige

Poslodavci plaćaju dodatne troškove koji proizilaze iz obaveze štampanja i ovjeravanja elektronski vođene trgovačke knjige.

Šteta za poslodavce ogleda se u sljedećem: Štampanje elektronski vođene trgovačke knjige predstavlja parafisikalni namet na poslodavce. Bespotrebno štampanje jedne elektronske knjige koja može da ima 10.000 stranica košta poslodavca 1.000 KM a svaka ovjera 10-20 KM.

Na godišnjem nivou za 5. 000 poslodavaca koji u prosjeku potroše 5.000 KM na štampanje i ovjeravanje trgovačke knjige ukupan trošak iznosi 25.000.000 KM.

- **Prijedlog:** ukidanja obaveze štampanja i ovjeravanja elektronski vođene trgovačke knjige te uvođenja mogućnosti da se kod zaključivanja stampa samo prva strana i krajnji saldo.

9. Obaveza poslodavaca da na različit način deklarišu kozmetičke proizvode i navode rokove trajanja na proizvodima koji se plasiraju na području Federacije BiH i Republike Srpske.

- **Poslodavci plaćaju** dodatne troškove koji proizilaze iz obaveze deklarisanja kozmetičkih proizvoda na različite načine u FBiH i RS.
- **Šteta za poslodavce:** Poslodavci su izloženi **dodatnim troškovima** prevođenja deklaracija, etiketiranja proizvoda, skladištenja proizvoda, a ti troškovi **na godišnjem nivou iznose oko 2,2% od nabavne vrijednosti proizvoda.** Također, ukoliko trgovac deklariše proizvod prema važećim propisima u Federaciji BiH, bit će kažnjen na području Republike Srpske, a ukoliko deklariše proizvod prema važećim propisima u Republici Srpskoj bit će kažnjen na području Federacije BiH. Kazne za

trgovca, kao pravno lice u Federaciji BiH iznose od **2.500 KM do 5.500 KM**, a kazne za odgovorno lice u pravnom licu iznose **od 500 KM do 1.000 KM**, što predstavlja dodatne troškove za poslodavce.

- **Prijedlog:** Ukipanje obaveze prevođenja šarže prilikom deklarisanja proizvoda u FBiH te donošenje Zakona o predmetima opšte upotrebe u FBiH kojim će se definisati uzajamno priznavanje deklarisanja proizvoda u FBiH i RS.
- Predlaženo je da se u prelaznom periodu do donošenja Zakona doneće Uredbakoja će definisati ovo pitanje budući da je procedura donošenja Zakona duga, a da je rješavanje ovog problema neophodno i hitno.

Inicijativu Udruženja poslodavaca FBiH možete pogledati [OVDJE](#).

Sastanak predstavnika GIZ-a i direktora UPFBiH Mladena Pandurevića

U prostorijama Udruženja poslodavaca FBiH 27. novembra 2017. godine održan je sastanak između predstavnika GIZ-a (Njemačko internacionalno udruženje za saradnju) i direktora Udruženja poslodavaca FBiH Mladena Pandurevića.

Direktor Udruženja informisao je Isabel Rapp, projekt menadžericu i Elisabeth Richer, savjeznicu za strane eksperte GIZ-a o aktivnostima Udruženja vezano za dualno obrazovanje. Naime, Udruženje je pokrenulo aktivnosti vezano za promociju dualnog obrazovanja, odnosno sistema srednjeg obrazovanja u kome se kroz teorijsku nastavu, vježbe u školi i učenje kroz rad kod poslodavca, stiču, usavršavaju i izgrađuju znanja, vještine i sposobnosti u skladu sa nastavnim planom i programom.

Uzimajući u obzir dugogodišnju saradnju

Udruženja i GIZ-a, Elisabeth Richer je obavijestila direktora Pandurevića da će GIZ pomoći aktivnosti Udruženja kroz angažovanje stranog eksperta za dualno obrazovanje, te će na taj način pojačati kapacitete Udruženja poslodavaca FBiH za promociju ovog sistema obrazovanja.

Udruženje poslodavaca FBiH će u saradnji sa GIZ-om i drugim partnerskim institucijama intenzivirati promociju dualnog obrazovanja u 2018. godini, te na taj način nastojati uskladiti ponudu i potražnju na tržištu rada, povećati zaposlenosti i unaprijediti lokalno-ekonomski razvoj stvarajući kvalitetnu saradnju između poslodavaca, obrazovnih ustanova, zavoda za zapošljavanje i drugih relevantnih institucija.

Kroz projekt "Moj proizvod" predstavljeno više od 200 preduzeća

Rezultati ovogodišnjeg projekta "Moj proizvod" Udruženja poslodavaca Vanjskotrgovinske komore BiH i Dnevnog lista prezentirani su 20. decembra 2017. godine u Sarajevu.

Projekat „MOJ PROIZVOD“ pokrenut je 2015. godine s ciljem promocije i jačanja bh. kompanija, te stvaranja pozitivnog mišljenja građana o privredi naše zemlje. U proteklom periodu realizovana je kampanja u dnevnim novinama „Dnevni list“ tokom koje je četvrtkom izlazio poseban prilog u kom su predstavljane bh. kompanije.

Na ovaj način omogućeno je široj javnosti da se upozna sa preduzećima koja svojim radom i djelovanjem zauzimaju istaknuto mjesto u stvaranju sigurnog i stabilnog privrednog okruženja, te uz svoj rad i zalaganje doprinose napretku u Bosni i Hercegovini.

Voditeljica projekta "Moj proizvod" Selma Dandić kazala je da je kroz taj projekt prezentirano više od 200 preduzeća.

Projekt "Moj proizvod" bit će nastavljen u 2018. godini, a organizatori se nadaju da će takvih i sličnih projekata u medijskom prostoru biti mnogo više.

PREDSTAVLJAMO PROJEKT „MOJ PROIZVOD“

Projekt pod nazivom "MOJ PROIZVOD", ima za cilj promociju i jačanje bosanskohercegovačkog gospodarskog sektora, a prvi put javnosti je predstavljen u 2015. godini, točnije od veljače do siječnja 2015. godine.

Nova rubrika koja nosi

simbolični naziv "MOJ PROIZVOD" moći će citati svakog četvrtka u toku 2017. godine, te ćemo kroz ovu rubriku predstavljati bosanskohercegovački gospodarski sektor u partnerstvu s Vojnskom / Spoljnotrgovinskom komorom BiH i Udruženjem

poslodavaca FBiH i zajedno raditi na promociji bh. gospodarskog sektora.

Do sada je kroz istoimeni projekt predstavljeno 150 bh. poduzeća u toku 2015. godine, te ćemo i u 2017. godini široj javnosti predstaviti potencijale bh. gospodarstva. Domaća po-

duzeća koje su do sada u okviru ovog projekta bh. javnosti ispričala svoju poslovnu priču svjesna su činjenice da samo zajedno možemo postići rezultate u cilju stvaranja pozitivne slike o BiH u regiji i svijetu. Podizanjem svijesti kod svih građana BiH o kupovini doma-

čih protzvoda jačamo domaću ekonomiju i gradimo sigurnu i stabilnu zemlju za buduće generacije. Neizmjerno smo zahvalni svim kompanijama koje su se podržale projekt, jer su svojim vlastitim primjerom dokazale da bh. gospodarski sektor ima "MOJ PROIZVOD".

INTERVJU: Direktor Udruženja poslodavaca FBiH, Mladen Pandurević

MI SUDJELUJEMO U EU UTAKMICI I ZA NAS SU JAKO BITNA TA JEDINSTVENA PRAVILA I PRAVILA KOJA IMAJU ODREĐENE STANDARDE

• Razgovara: Selma Dandić

Direktor Udruženja poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine u intervjuu za Dnevni list govori o važnosti promocije gospodarskog sektora naše zemlje, aktualnim Zakonima koji su neophodni da se donesu, a koji idu na stetu poslodavaca, uvjetima poslovanja u Federaciji, ali i trenutnoj situaciji u zemlji koja se negativno odražava na poslodavce.

Udruženje poslodavaca FBiH jedan je od partner Dnevnog lista u projektu promocije bosanskohercegovačkog (bh.) gospodarskog sektora pod nazivom "Moj proizvod". Recite nam koji je osnovni zadatak i cilj djelovanja Udruženja poslodavaca FBiH? Zašto je osnovano Udruženje i kome je ono namijenjeno?

- Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine (UP FBiH) je osnovano u cilju zaštite interesa poslodavaca. Kao poslijedjaci izuzetno dobrog iskustva u Europskim zemljama, a što se sada proširilo na sve zemlje svijeta, ukazala se potreba za ekonomsko-socijalnim dijalogom između tri strane: vlade, sindikata i poslodavaca. Na taj način se pojavila potreba za osnivanjem udruženja koje će stati interes poslodavaca (gospodarstvenika) kroz komunikaciju i pregovore sa socijalnim partnerima, a koji imaju opći društveni karakter. Meni je izuzetno draga da sam u prilici da kažem da ove godine proslavljamo 15 godina rada i da ćemo 11. travnja u Sarajevu imati svečanu skupštinu uz 200 gostiju s prigodnim programom. Mislimo da je 15 godina rada Udruženja nesto što vrjedi obilježiti.

Prema Vašem mišljenju koliko je važna promocija privrednog sektora BiH u javnosti?

- Izuzetno je važna i u tom smislu objektive smo prihvatali sudjelovanje u projektu Dnevnog lista jer i pored toga sto

Mladen Pandurević, direktor Udruženja poslodavaca FBiH

najveći dio kompanija poklanja izuzetnu pažnju marketingu i predstavljanju u javnosti, mislimo da toga nikad nije došlo. U tom pogledu ovaj projekt koji ste pokrenuli zaslužuje pažnju i hvala vam na prilici da budemo dio ovog projekta.

Kada govorimo o uvjetima poslovanja gospodarstvenika u BiH što konkretno Udruženje poslodavaca FBiH po tom pitanju radi?

- To je jedna od dvije najvažnije stvari kojom se mi bavimo. Prva je socijalni dijalog, a druga stvar je naša aktivnost na poboljšanju poslovнog ambijenta.

Nazalost, svjedoci smo da je poslovni ambijent u BiH takav da izdaleka nije stimulativan za

domaće, a pogotovo za strane investitore. Objektivne analize pokazuju da u FBiH postoji neiskoristeno više od 10 milijuna, pretpostavlja se da je u Republici Srpskoj (RS) taj iznos negdje oko 5 milijuna. Zamislite sada situaciju u kojoj bi se 15 milijuna

investiralo u privredu i otvaranje novih radnih mesta u našoj državi. Međutim, domaći investitori nisu uopće motivirani da to urade zbog mnogobrojnih barijera, naročito administrativne prirode, ekonomске, političke, i da ne nabrajaju dalje, a koji pogubno utječu na poslovni ambijent. Ako oni nisu zainteresirani kako onda možemo očekivati da budu strani investitori. Nazalost, u prošloj godini, iznos stranih investicija bio je 250 milijuna konvertibilnih maraka.

Smatrate li da trenutna situacija u zemlji negativno utječe na bh. gospodarstvo?

- Apsolutno utječe! Bojim se da najveći broj političara uopće nije svjestan koliko stete nanoći običnom građaninu. Nanosi stetu na način da se smanjuje nivo gospodarstvenih aktivnosti, a to direktnu utječe na snizavanje životnog standarda običnog građanina. Razumijem da postoje i političke i ideološke

i druge podjele. Međutim, očekujemo da nositelji političkih struktura počaku mnogo više i osobne i političke odgovornosti. Tako kada govorim i kada se zalažu za svoje političke i ideološke stavove, vode računa da time ne nanose stetu privredi.

S obzirom da se uvelike govor i piše o reformama u BiH s ciljem približavanja Europskoj uniji jesu li one neophodne i mogu li se negativno odraziti na bosanskohercegovačko gospodarstvo, točnije na običnog radnika?

- Zakon o radu je izmijenjen na taj način da sadašnji Zakon koji važi u Federaciji je najmanje liberalan, kada govorimo o zemljama EU. Najmanje ide u korist poslodavaca, ali ipak je pretrpio određene bitne promjene koje su se pokazale dobrim jer se ipak nivo gospodarstvenih aktivnosti blago porastao. Ovo pitanje je izuzetno важно jer ratifikacijom sporazuma o približavanju EU

mi smo preuzeeli obavezu da sucesivno i postepeno prilagodavamo zakonodavstvo zemljama EU. Međutim, bojim se da jedan dio nositelja vlasti ne razumije to pitanje baš najbolje. Gospodarstvenici u FBiH su izuzetno zainteresirani za dostizanje standarta zato što mi sudjelujemo u EU utakmici i za nas su jako bitna ta jedinstvena pravila i pravila koja imaju određene standarde. Međutim, ni na koji način ne smijemo pristati na činjenicu da uvodimo najviši nivo standarda u društvenim i privrednim okolnostima koje nisu adekvatne da bi se ta rješenja mogla primjenjivati. Moramo osigurati postupnost u njihovoj primjeni. Ako bih mogao plastično da objasnim Vasim čitateljima, to što radimo izgleda kao „bacanje bisera pred svinje“!

Koliko zapravo radite na poboljšanju uvjetima poslovanja gospodarstvenika u BiH?

- To je jedna od dvije naše najvažnije aktivnosti. Trenutno su najaktualnija dva Zakona, Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima u kojem vlada planira da ukinе sve neoporezive naknade kao što su topli obrok, regres i naknada za prijevoz. Naše analize su pokazale da to može biti veoma stetno i većina naših aktivnosti ide u tom planu da počušamo doći do kompromisa i najbolje moguće rješenja. U protekliloj godini dana vlada i parlament zajedno su usvojili 16 mjera od kojih svaka znači novo opterećenje za poslodavce. Mi zaista jesmo zainteresirani da se reforme provode i spremni smo da dio tereta primimo na svoja leđa, ali ni na koji način ne možemo pristati da svaka reforma koja se poduzima ide na teret poslodavaca ili na teret radnika. Nismo imali nijednu reformu koja ide na teret lokalne samouprave, kantona, državne administracije, javne uprave ili bilo koga drugog.

Što poslodavci mogu očekivati od UP FBiH u 2017. godini?

- Mogu očekivati dosjedno zalažanje u zaštiti interesa naših članova. Ne možemo biti nezadovoljni i reći da nemamo uspjeha u zagovaranju naših stavova. Otprikljike vlasti na različitim nivoima prihvataju 40% naših argumentiranih prijedloga, ali sam siguran da moramo raditi na tome da taj nivo zahtjeva naših članica bude iznad 60%.

VANJSKOTRGOVINSKA KOMORA BIH I DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

Sarajevska mljekara Milkos d.d. Sarajevo

JEDNA OD NAJMODERNIJIH MLJEKARA U REGIJI

Sarajevska mljekara Milkos d.d. Sarajevo najstarije je mljekaru BiH koja je sa radom počela prije 65 godina. Osnovna djelatnost mljekare je proizvodnja i prerada mljeka i mliječnih proizvoda. To je najmodernejša mljekara u regiji koja je uspješno privatizirana 2004. godine i u koju je do sada investirano oko 30 miliona KM.

Naјveća farma muznih krava

Sarajevska mljekara Milkos vlasnik je najveće farme muznih krava u BiH i to je farma Spreča u Kalesiji. Milkos zapošljava 130 radnika, a posebno ističu mlađi stručni kadar kojeg čine prehrabeni tehnolozi, biologzi, veterinarji, inženjeri elektrotehnike, mašinstva, te pravnici i ekonomisti. Ostvaruju suradnju sa naučnim institucijama u BiH, a naročito suradnju sa Veterinarskim i Poljoprivredno-prehrabbenim fakultetom. Ta suradnja, između ostalog, studentima omogućava praktičan rad na farmi Spreča i u sarajevskoj mljekari Milkos. Učenici dvije srednje poljoprivredne škole u BiH također obavljaju svoj praktični rad u ovom poduzeću. Milkos je dobio dozvolu za izvoz u Tursku i dozvolu za izvoz u EU. Žemlje u koje izvoze su prvenstveno zemlje CEFTA-e (Albanija, Makedonija, Crna Gora, Kosovo) i Hrvatska. Izvoz je veoma bitan segment u poslovanju svake kompanije i države, a to se naročito odnosi na sektor mljekarstva. Naglašavaju da se povećanjem izvoza otvara mogućnost povećanja prerade a samim tim i otkupa mljeka i poboljšanja uvjeta rada za farmere u BiH. Poslovanje prilikom izvoza je sve teže zbog toga što BH poljoprivrednici nisu konkurentni svojim kolegama iz EU i okruženja pa je problem

Poduzeće Milkos redovno učestvuje na sajmovima. Kako onim u BiH (Sarajevski sajam privrede u Skenderiji), Mostaru, Banjaluci i Gradačcu), tako i na regionalnim sajmovima (Novi Sad, Tirana, Istanbul). Učešće na sajmovima je veoma bitno zbog mogućnosti povezivanja sa potencijalnim kupcima, proširenja suradnje i samog upoznavanja.

Konkurenčnosti preradivača sve izraženiji na izvoznim tržištima. Smatraju da je neophodno osigurati uvjet poslovanja za bh. farmera koji su identični onima koje imaju farmeri u EU kako bi u toj borbi učestvovali ravnopravno.

Mogućnosti

Sarajevska mljekara Milkos, kao jedan od mogućih načina stabilizacije i oticanja poljoprivredno-preradivačkog sektora u BiH, vidi mogućnost u izvozu bijelog mleka tipa feta u Tursku, a to bi trebale dogovoriti delegacije Turske i BiH, baš kao u slučaju izvoza mesai brašna. Time bi amortizirali efekte SSP-a i stvorili preduvjete za stvaranje bolje konkurenčke pozicije za Milkos, a koja ima pogon sa velikim godišnjim kapacitetom za proizvodnju bijelog mleka tipa feta i izvoz u Tursku koristeći mogućnosti dobre suradnje između BiH i Turske i slobodne trgovine.

U ovom poduzeću kontinuirano radi na razvoju novih proizvoda i time se bavi tim za razvoj. Kao rezultat tog rada nastali su mnogi novi proizvodi a sada, u 2017. očekuju da ćemo na tržištu plasiraju čitav niz proizvoda sa dodatnom vrijednošću koji će osvježiti ponudu na bh. poljoprivrednicima. Kao mljekara

u 100% domaćem vlasništvu kontinuirano radi na poboljšanju postojećih i plasmanu novih proizvoda u skladu sa trendovima i zahtjevima kupaca.

Poduzeće Milkos je najstarija mljekara u BiH. Imala je i najmlađi i najveći stručni kadar u BiH, kako kažu, vjeruju da je ljudski resurs najvrjedniji. Zahvaljujući kadrovima u mogućnosti su iskoristili potencijal iz najmodernije opremljene mljekare. Čiji je povećanje obima proizvodnje, povećanje assortimenta proizvoda, uvođenje novih linija proizvoda i najbolja ponuda na tržištu. Planovi su vezani za dalje usavršavanje kadrova kroz edukaciju, rad na razvoju novih proizvoda i stabilnost prodaje u BiH i izvozu kako bi očuvali farmera koji se bave proizvodnjom mljeka i time stvarali zajedno povoljan ambijent za poslovanje u ovom sektoru.

VITAMINKA A.D. BANJA LUKA

Poduzeće „Vitaminka“ a.d. Banja Luka se već 70 godina bavi otkupom i preradom voća i povrća i proizvodnjom preradivina koje su poznate i daleko van granica naše zemlje. Kao najstaknutije i najreprezentativnije proizvode navodimo: ayvar, kisice krasavice, marmeladu od šipka i pekmez od šljiva, kao i sokove sastopostotnim udjelom voća u svom sadržaju.

70 artikala

U proizvodnom programu prisutni su i drugi proizvodi, a preko 70 artikala u ponudi garantira da mogu zadovoljiti ukus svakog potrošača. Proizvodi kompanije „Vitaminka“ a.d. mogu se pronaći od Amerike do Australije, a preduvjet za to pored neupitnog kvaliteta i širokog assortimenta, bila je i standardizacija

čija poslovanja kroz uspješnu primjenu zahtjeva standarda ISO 9001:2008 i HACCP, koje posjeduju od 2007. godine. „Za sada možemo reći da smo po red prodaje u takozvanim etno-prodavaonicama namjenjenim potrošačima portfeljom sa Ek-Pu prostora, naši svoje mjesto i u više poznatih trgovackih lanaca u Švicarskoj i Austriji. Uspješno poslovanje na stranim tržištima podrazumijeva veće troškove promocije proizvoda, ali i razvoja novih i modificiranih proizvoda prilagođenih specifičnom ukusu potrošača.

Svakako da svoju šansu u budućnosti vidimo na ino tržištima, od kojih bi neka kao primjer Rusija ili Arapske zemlje, potencijalno mogla predstavljati značajan iskorak u svakom pogledu za poduzeće“, ističu iz Vitaminke.

MLJEĆNA INDUSTRIJA 99 D.O.O

„Mljećna industrija 99“ d.o.o. (MI99) je osnovana 2015. godine i to kupovinom strateškog udjela od Zott International GmbH, Mertingen, Njemačka. Osnovna djelatnost poduzeća je prerada i promet mljeka i mlječnih preradivina. Sjedište poduzeća je Gradačac, točnije u blizini granice sa Republikom Hrvatskom i odgovarajućom putnim komunikacijom. Trenutno imaju 59 zaposlenika, mahom mlađih i energičnih radnika, od kojih je 19 visokoobrazovanih.

1500 kooperanata

Poduzeće se može pohvaliti i sa preko 1500 zadovoljnih kooperanata koji dolaze kao rezultat ozbiljnog i sistemskog rada menadžmenta poduzeća. Također, MI99 je ponosni vlasnik nekoliko certifikata o kvaliteti i kontroli menadžmenta,

dosjednosti proizvodnje, kontroli kvalitete, te posjedovanju Halal certifikata. Kao rezultat gore navedenih ključnih kompetencija, s ponosom ističu da su vlasnici EU licence za izvoz proizvoda u zemlje Europske Unije, a što dokazuje da su njihovi proizvodi i proizvodni proces u standardu sa strogim regulativama Europske Unije. Pored tradicionalne nazočnosti na policama bosanskohercegovačkih trgovackih lanaca, proizvodi „Natura“ i „Milkiland“ mogu se naći i na policama susjednih zemalja (Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Kosovo, Makedonija, Albanija). Prodaja je koncipirana na način da za svaku od gorenje navedenih tržišta imaju generalne uvoznike i distributere. „Naša

misija je zadovoljan krajnji potrošač, uz zadovoljstvo svih faktora uključenih u isporuku naših proizvoda do naših kupaca. Naša najbolja referenca je zadovoljan kupac“, ističu s ponosom iz ovog poduzeća. Poduzeće posjeduje najsvrđiju opremu i primjenjuje zadnja tehnološka dostignuća na polju prerade i distribucije mlječnih proizvoda. Primjenom visokih standarda pri kojima se mljeko obrađuje i pakuje u potpuno sterilnim i kontroliranim uvjetima u mogućnosti su da ponude kupcima proizvod uz zadržavanje visoke kvalitete. Gore navedene činjenice dolaze kao rezultat mnogobrojnih internacionalnih certifikata, čije su certificiranje proveli ovlašteni međunarodni instituti za certificiranje.

Delta trade d.o.o

Super food brand Sandy

Delta trade d.o.o Zenica posluje od 1998 godine. Bavi se uvozom i distribucijom sirovina za prehrabenu industriju: sjemenka za pekarstvo, začina, orasastih plodova, super hrane i drugo.

Vratimo se prirodi

U 2016 godini Delta trade d.o.o pokreće proizvodnju super food proizvoda pod brandom Sandy. Proizvodi koji se mogu naći pod ovim brandom su: Amarant, Quinoa, Chia sjemenke, Milk sjemenki sunčokreta i bundeve, Brusnica, Badem, olujasta konopija, sjemenke sunčokreta i goji bobice.

„Back to nature“ je moto ovog poduzeća, vratimo se prirodi i prirodnom, izbacimo nezdrave navike i uzmiimo prirodu grickalicu umjesto obradene hinezdravih grickalica. Proizvodi -SANDAY- se još ne izvoze što ne znači da ne planiraju izvoz. Pakovanje proizvoda je jako popularno, plastična ambalaža može se više puta koristiti za čuvanje drugih proizvoda. Asortiman -SANDAY- će se srištiti na više proizvoda, prateći svjetske trendove nastoje na bh. tržiste uvesti dosta novih proizvoda, a isto tako domaćim proizvodima pružiti jednaku šansu.

Kompanija Delta trade d.o.o. Zenica je 2016. godine pokrenula i proizvodnju smrznutog voća i povrća u suvremenom opremljenom proizvodnom pogonu. PJ Delta Frost ima veliki potencijal kod zamrzavanja domaćih proizvoda što će se u narednim godinama sigurno pozitivno odraziti na razvoj regije.

Bihaćka pivovara d. d.

PROIZVODNJA PIVA PO ČEŠKOJ TEHNOLOGIJI

Bihaćka pivovara d. d. s proizvodnjom je počela 1990. godine s instaliranim kapacitetom od 250.000 Hl na godinu. Češki stručnjaci na čelu s pokojnim gosp. ing. Miroslavom Kahlerom, počasnim predsjednikom Pivarskog instituta iz Praga, i prvimi "sladekom" ili "brewerom" Bihaćke pivovare d. d. izvršili su obuku cijelokupnog osoblja za proizvodnju piva po češkoj tehnologiji. Tad je pivovara protvjeđala na tržiste plastična svoje prvo pivo Unski biser, koji je vremenom prilagođavajući se zahtjevima kupaca doživio i proizvodnu inovaciju, a konzumentima dali nadimak Desetka, koji je Bihaćka pivovara zdušno prigrlila.

Široka paleta proizvoda

Osnovna djelatnost Bihaćke pivovare je proizvodnja i promet piva, vode te alkoholnih i bezalkoholnih proizvoda. Prvo razdoblje je vezano za početak realizacije ideje stvaranja poljoprivredno-prehrambenog kompleksa PPPK Krajina Bihać u kojem je pivovara sa svojim kapacitetima trebala djelovati u povezanim proizvodnim ciklusima proizvodnje široke palete poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. Sama ideja o investiranju u proizvodne kapacitete za proizvodnju piva, ustvari, dolazi prvo od izuzetno dobrih rezultata uzgoja pivarskog ječma, osnovne sirovine za proizvodnju piva, koji inace najbolje uvjeti za rast ima na nadmorskim visinama iznad 400 - 500 m. n. v. sto su upravo uvjeti na zemljanim površinama iznad Bihaća i okolnih mjeseta prema Bos. Petrovcu, Livnu, Glamocu.

U razdoblju 1979. – 1981. vrseni su pregovorili projektiranje tehničko-tehnološke slike pivovare, što su radili češki stručnjaci uz kontinuiran nadzor Instituta Pivo iz Praga, a 1980. godine ugovorenje licenca s Češkom pivovarom Radegast za proizvodnju piva. Radegast na rok trajanja od 10 godina. Krajem 1990. godine zakuhani je prvi "uvrarak" s tim ova pivovara obilježava početak proizvodnje. Razdoblje montaže opreme i supervizije su nadzirali češki stručnjaci na čelu s pokojnim gosp. ing. Miroslavom Kahlerom.

"Gospodin Kahler je bio predstavnik Instituta Pivo iz Praga i izvršio je obuku cijelokupnog osoblja za proizvodnju piva po češkoj tehnologiji. Tad smo protvjeđeli i na tržiste plastični pivo Unski Biser. Tremutarno zapošljavamo 108 radnika, s tim da ova brojka varira u tijeku godine s obzirom na potrebu za većim brojem radnika u jasnem razdoblju.

Osim plasmana proizvodana

domaćem tržistu BiH, Bihaćka pivovara d. d. je izvoznik skoro na svim kontinentima svijeta. Najveći udio izvoznih tržista čine R. Hrvatska, R. Srbija, R. Makedonija, zatim zemlje članice Evropske unije, SAD, Kanada, Australija i odnedavno Izrael", rekli su iz Bihaćke pivovare.

Lager pivo Preminger

Osobita pozornost se pridaje upravo pregovorima oko realizacije ugovora s kupcima osvježavajućih bezalkoholnih proizvoda izvorske vode u UAE.

Sigurnost naplate za robu koju ste dostavili kupcu u navedenim zemljama je zajamčena, ističu iz Bihaćke pivovare, a nemali broj puta ugovoreno je plaćanje unaprijed, tako da veliki dio "energije" koje troše na domaćem tržistu, kada je riječ o izvozu takvih problema nemaju.

"Naravno da se nikad ne smijemo zadovoljiti postojećim, ali na to nas i konkurenčija uvijek tjeri, a osobito ne lojalna koje je u našoj državi, nažalost, velika većina.

Bit opstanaka na tržistu kontinuirano ulaganje u nove tehnologije i širenje asortimanova svojih proizvoda, sasvim je neupitan potvrđan odgovor", dodaju iz Bihaćke pivovare.

Ljubitelji piva znaju da je za vrhunsko pivo potrebna domaća čista izvorska voda i provjerenia receptura, ali i još po koj "detalj". Bihaćka pivovara d. d. nastoji svojim konzumentima pridružiti užitak pri konzumiranju njihovog sada već prepoznatljivog brenda – lager piva Preminger. Ono što nastaje u Bihaćkoj pivovari od samog početka jest pružiti svojim konzumentima vrhunsku kvalitetu njihovih proizvoda protvedenih po original-

Osnovna djelatnost Bihaćke pivovare je proizvodnja i promet piva, vode te alkoholnih i bezalkoholnih proizvoda

noj recepturi i to pod nadzorom vrhunskih čeških stručnjaka za proizvodnju lager piva.

Osim kakvoće okusa proizvoda, menadžment Bihaćke pivovare nastoji svoje inovacije približiti njegovim konzumentima i ostvariti s njima jedan poseban prijateljski odnos.

"Bihaćka pivovara će i dalje nastojati svojom odlučnošću, posvećenošću i predanošću, prevenstveno prema svojim pro-

izvodima, njezinim brendom Premingerom i njezinim konzumentima, usmjeriti sve svoje napore da Preminger ostane prepoznatljiv i prijateljski brend njegovih konzumenata. Odlučna u namjeri da svoje konzumante radije bogatstvom u boći, iskrećnim i prijateljskim odnosom će tražiti svoje mjesto na bosanskohercegovačkom i inozemnim tržistem", rekli su za kraj iz Bihaćke pivare.

UP F BiH I DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

VAŠA VEZA SA EVROPOM - YOUR CONNECTION ACROSS EUROPE

Centrotrans Eurolines

U 2016. GODINI AUTOBUSI CENTROTRANSA PREŠLI SU PREKO 16 MILIONA KILOMETARA

Produće "Centrotrans Eurolines" jedan je od najpoznatijih brandova Bosne i Hercegovine i ove godine obilježava 69 godina postojanja i 54 godine rada pod imenom Centrotrans. Kroz dugogodišnji rad Centrotrans Eurolines je prošao razne faze organizacionih promjena koje, uprkos izmjenama društvenih prilika, nisu utjecale na uspješnost poslovanja. Centrotrans je 1997. godine primljen u punopravno članstvo Eurolines organizacije.

Centrotrans u 2017. godini

Danas je Centrotrans Eurolines sa svojim voznim parkom, koji broji više od 200 autobusa koji zadovoljavaju stroge sigurnosne europske i svjetske tehničko-eksploatacione standarde, vodeće poduzeće za autobuski saobraćaj u Bosni i Hercegovini. Samo u 2016. godini autobusi Centrotransa prešli su preko 16 miliona kilometara. Na međunarodnim, međugrađanskim i gradskim linijama koje održava Centrotrans Eurolines prevezeno je preko devet miliona putnika. Samo u Španiji Sarajevo dnevno se preveze oko 10 000 putnika. Mrežom autobusnih linija pokrivena je skoro cijela teritorija BiH, a saobraćaj se odvija prema 11 evropskih država kao što su Francuska, Njemačka, Austrija, Holandija, Hrvatska, Srbija, Crna Gora itd.

Centrotrans
keep exploring!

WE MAKE YOU!

Tel: 033 487 487, 033 214 559, 033 489 489 | www.centrotours.ba

Centrotrans Eurolines je prva prijevoznička kompanija u BiH koja je uvela besplatnu WiFi uslugu za putnike na gradskim i međunarodnim linijama. Ob-

zirom na važnost kvalitetnog voznog parka, svake godine planiraju i investiraju se značajna sredstva u kupovinu novih autobusa. Tako je u 2016.

Kroz dugogodišnji rad Centrotrans Eurolines je prošao razne faze organizacionih promjena koje, uprkos izmjenama društvenih prilika, nisu utjecale na uspješnost poslovanja. Centrotrans je 1997. godine primljen u punopravno članstvo Eurolines organizacije.

godini, za potrebe domaćeg i međunarodnog saobraćaja kupljeno 25 vozila čija investicija iznosi preko četiri miliona KM, dok je za 2017. godinu planirano 9,5 miliona investicija koje se najvećim dijelom odnose na kupovinu autobusa, odnosno modernizaciju voznog parka. Druga najvažnija djelatnost Centrotrans Eurolinresa jeste turizam. Naime, još od davne 1963. godine, postoji poduzeće Centrotours. Danas, nakon više od 50 godina, marljivim radom, pouzdanim poslovanjem s klijentima, značajnim pristupom turističkim zahtjevima i ličnim pristupom putnicima izgradili su imidž najpouzdanije turističke agencije u BiH.

Bogata ponuda

Pored prodaje avio i autobusnih karata, agencije vrše organizaciju i prodaju individualnih i grupnih turističkih aranžmanata, a posebno se ističu organizacije

sportskih putovanja za navijajuće i članove sportskih ekipa i nacionalnih reprezentacija Bosne i Hercegovine. Pored turizma, tehničkog pregleda vozila, auto servisa, prodaje rezervnih dijelova i drugih djelatnosti, Centrotrans Eurolines je 2015. godine otvorio prvi maloprodajni objekt Centroprint. Već u 2016. godini počinje razvijati novi trend Centro Shop. Pored dva moderno opremljena objekta u Zenici i Sarajevu u planu je otvaranje novih objekata kao i širenje maloprodajne mreže Centroprinta.

Cilj kompanije Centrotrans Eurolines je da se osigura trajno i kvalitetno obavljanje djelatnosti prijevoza putnika koristeći vlastiti ljudske i tehničke potencijale na principima održivog razvoja i stalnog praćenja europskih trendova kvalitete na području prijevozne, turističke, trgovачke i drugih djelatnosti koje obavlja.

Arome, Mostar

Poduzeće Arome je osnovana 2009. godine, i bavi se uzgojem ljekovitog i aromatičnog bilja, te uzgaja organski certificirano lavandu (Lavandula angustifolia) na 20 hektara (ha), ruzmarin (Rosmarinus officinalis) na 2 ha i smilje (Helichrysum italicum) na 20 ha, te planira proširenje za dodatnih 6 ha. Poduzeće posjeduje organski certifikat izdат od strane Ecocert-a za uzgoj i preradu eteričnih ulja lavande, ruzmarina i smilja, te proizvodnju hidrolata od ovog bilja. Eterična ulja koja proizvode Arome su namijenjena za kozmetičku industriju i proizvodnju parfema. Fokus je na organskoj proizvodnji, visokom kvalitetu i značajnim količinama. „Naše eterično ulje lavande se karakteriše visokim procentom linaly-acetata i linalola, u mal procent kamfora. Ulje ima dubok i nježan miris, što ga čini idealnim za kozmetičku i farmaceutsku industriju, te aromaterapiju“, rekli su iz Arome.

Bojka, Ljubuški

Poduzeće Bojka je osnovana 2007. godine i bavi se proizvodnjom cvijeća, sadnica povrća, ljekovitog i aromatičnog bilja. Osim proizvodnje sadnica, kompanija se bavi i proizvodnjom eteričnih ulja smilja, matičnjaka i lavande. Tokom 2016. godine imali su proizvodnju 260 kg eteričnih ulja, a cilj im je povećati količinu na 500 kg godišnje. Cjelokupna proizvodnja ulja je namijenjena izvozu. Za ulje od smilja posjeduju BH Bio Cert certifikat za organsku proizvodnju. „Naša ulja su namijenjena za kozmetičke te medicinske svrhe. U našoj ponudi imamo ulja pakovana u boćice od 5 ml, 10 ml i 1 l, a sve prema želji kupca. Naša glavna prednost je to što kontroliramo proizvodnju od sjemena do ulja, što uveliko doprinosi kvaliteti ulja“, poručuju iz poduzeća Bojka.

Eko Bio Gen, Grude

Od osnivanja poduzeća Eko Bio Gen-a 2014. godine, glavna aktivnost je proizvodnja eteričnog ulja i hidrolata smilja, a sve s vlastite plantaže koja se prostire na 36 ha. Cijeli proces od sadnica smilja, uzgoja, prerade, skladištenja i transporta se izvodi prema strogim pravilima Evropske komisije (EC) Br 834/2007, 889/2008 i 1235/2008. Organski certifikat je izdат od strane Ecocert-a Francuska. Osim smilja, Eko Bio Gen razvija i proizvodnju ostalog ljekovitog i aromatičnog bilja karakterističnog za područje mediteranske klime južne Bosne i Hercegovine.

„Naša eterična ulja i hidrolati se koriste u farmaceutskoj i kozmetičkoj industriji, industriji hrane i aromaterapiji. Naša misija je osigurati visoki kvalitet eteričnog ulja, te snabdijevanje kupaca širokim Evropskim unije, sjeverne Amerike i Azije“, ističu iz poduzeća Eko Bio Gen.

Ljudski potencijali su najveća vrijednost kompanije Menprom

MENPROM D.O.O.

Obiteljska kompanija Menprom d.o.o. osnovana je davne 1990. godine u Tuzli, u vlasništvu Alić Mensura. Od samog početka poslovanja Jasna vižija kompanije Menprom je proizvesti domaći proizvod vrhunске kvalitete, primjenjujući visoke standarde u procesu proizvodnje koji će pronaći put i emotivnu povezanost s krajnjim kupcima. Zahvaljujući kontinuiranoj modernizaciji proizvodnih pogona, logističkog centra, kontinuiranom ulaganju u kvalitetu proizvoda i praćenju trendova te poslovnoj filozofiji usmjerenoj prema tržištu i potrošaču, domaća kompanija Menprom je postala prepoznatljivi brand u Bosni i Hercegovini i šire. Dodatna vrijednost u radu ove domaće kompanije je što u temeljima njenog postojanja i daje možete osjetiti prisutnost tradicionalnog duha i istinskih vrijednosti.

Kontinuirani rast proizvodnje

Do 1992. godine kompanija Menprom se bavila trgovinom na veliko i malo. U razdoblju od 1992. godine do 1997. godine, zbog ratnih zbijanja u našoj državi rad kompanije je bio privremeno obustavljen. 1997. godine vlasnik tvrtke Mensur Alić došao je na ideju izgradnje tvornice za preradu mesa i mesnih prerađevina. Početkom 1998. godine počinje s radnom

Početkom 1998. godine počinje s radnom mesna industrija Menprom, čija je osnovna djelatnost proizvodnja proizvoda od goveđeg mesa i mesa peradi.

Menprom, čija je osnovna djelatnost proizvodnja proizvoda od goveđeg mesa i mesa peradi. Izgradnja tvornice je financirana putem kredita, a ukupna ulaganja su iznosila 2,5 milijuna KM. U razdoblju od 2008. do 2010. godine izvršena je dogradnja glavnog dijela tvornice za preradu mesa. U novembru 2012. godine svečano je otvoren novi proizvodni pogon za proizvodnju konzerviranih mesnih proizvoda, uku-pne investiciju 5 milijuna KM. Domaća kompanija Menprom trenutačno je u fazi izgradnje novog proizvodnog pogona, koji se radi sa najsvremenijom tehnologijom i radi se po zadnjim standardima iz oblasti sigurnosti hrane. Unovom pogonu će se raditi makro i mikro konfekcija goveđeg mesa, te pakiranje svjeze oblikovanih proizvoda. Iza ovako snažnog razvoja stoji

Široka paleta proizvoda

Od prvog proizvoda do danas, plastična sira široku paletu zdravih, ukusnih proizvoda proizvedenih sa poseb-

nom pažnjom, po jedinstvenim recepturama, isključivo prema standardima Halal i ISO 22 000. Pored certifikata i standarda, kontrola zdravstvene ispravnosti i kvaliteta proizvoda se takođe svakodnevno vrši i u sklopu vlastitih interne laboratorijske koje je opremljena najsvremenijom opremom iz te oblasti. Danas na tržištu BiH ali i šire obiteljska kompanija Menprom nudi više od 70. trajnih, polu-trajnih i konzerviranih proizvoda. Iz Menproma dolaze neki od najpoznatijih brendova iz industrije mesnih prepradavina: Tužlanska roštiljska kobasica koja je već godinama izbor broj jedan kada je upitanju roštilj, Premi brend kao premium brend u kategoriji suhomesnatih proizvoda i konzerviranih proizvoda od goveđeg mesa, Pure brend de-likatesnih sunčića kao i najstariji Pollo brend koji je zaštitni znak salama, hrenovki, narezaka i pasteta od piletine mesa. Ljudski potencijali su, bez sumnje, najveća vrijednost kompanije Menprom. U samom početku poslovanja, broj uposlenika je bio devet, dok danas kao što je navedeno Menprom tim broji preko 140. uposlenika, koji svojim idejama i znanjem svakodnevno do prinose boljem razvojku i napretku tvrtke. Put vizi-onara domaće kompanije Menprom se nastavlja. Budući planovi kompanije se temelje na aktivnostima u skladu sa vizijom kompanije Menprom, da ostane sinonim za standard i mjerilo kvaliteta, naročito inovativnosti, da uvijek bude drugačija i pruža kupcima novo što će zadovoljiti njihove potrebe i opravdati njihovo dugogodišnje povjerenje.

UP F BiH i DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

Na svu sreću.

MEGGLE BiH

LIDER NA BH. TRŽIŠTU MLJEKA I MLJEČNIH PROIZVODA

Meggle BiH se bavi proizvodnjom i prodajom mlijeka i mlječnih proizvoda. Poduzeće čini Meggle Mljekara Bihać i upravno-distributivni centar Meggle Posušje. Bosanskohercegovačko poduzeće Meggle broji 205 zaposlenika te preko 3.000 kooperanata diljem države. Istraživanja pokazuju da posljednjih nekoliko godina Meggle uvjerenjivo drži ulogu lidera na bosanskohercegovačkom tržištu, posebice u kategorijama mlijeka, jogurta, kefira, kiselic pavlaka, vrhnja za kuhanje, vajkrema i drugih proizvoda od mlijeka.

MN: Izvozna djelatnost

Meggle dugi niz godina izvozi u Srbiju, Makedoniju, Albaniju i Kosovo, a dobivanjem EU broja, u posljednje dvije godine, uspješno se stavlja u europsko tržište poput Hrvatske i Švedske. U skorijoj budućnosti proizvodi Meggle biti će prisutni na slovenskom, talijanskom, njemačkom i austrijskom tržištu, a u planu su i bugarsko, rumunjsko i poljsko. Jedan od osnovnih stupova biznisa ovog poduzeća su inovacije, a samim time i investicije. Menadžment poduzeća svakodnevno oshvaća potrebe svojih potrošača i na njih pokušava što prije odgovoriti. Bh. lider u proizvodnji mlijeka i mlječnih proizvoda Meggle godišnje lansira minimalno 2-3 nova proizvoda i siri lepezu asortimanu. Upravo su to razlozi uspješnog poslovanja već dugi niz godina. Proaktivnost, istraživanja i inovacije su vodilje Meggle team-a. Stručan kada, odlične ideje i kontinuirane tehnološke investicije po-

MILKY MAX 3+ Junior

+ Kalcij + Vitamin D

Malo mlijeko za velike stvari!

The image shows a carton of Milky Max 3+ Junior milk and several smaller cartons of different flavors (Strawberry, Banana, and Apple) lined up. To the right, there are icons of a smiling tooth and a bone. The Meggle logo is visible at the bottom right.

Meggle BiH se bavi proizvodnjom i prodajom mlijeka i mlječnih proizvoda. Poduzeće čini Meggle Mljekara Bihać i upravno-distributivni centar Meggle Posušje

mažu u ostvarenju visokih zahtjeva tržista. „U sredstvu svih projekata je potrošač jer upravo na njegove potrebe moramo odgovoriti“, dodaju iz Meggle-a.

Proizvodnja

Danas se proizvodnja odvija na lokaciji ukupne površi-

ne od preko 25.000 m² u okviru kojeg se nalazi preko 4.000 m² proizvodnog i skladišnog prostora sa odgovarajućom opremom i postrojenjima za preradu mlijeka, proizvodnju i kontrolu mlječnih proizvoda, te njihovo uredno skladisteњe i distribuiranje na tržiste. U ovih 20 godina rada Meggle je uložio preko 40 milijuna KM u domaću proizvodnju. Ulazući u proizvodni proces i kontrolu kvalitete poduzeće Meggle posjeduje certifikate o najvišim standardima poput IFS, HACCP, i Halal certifikata.

U nastojanju zadovoljenja potreba potrošača, tim ovog poduzeća razvio je novi proizvod pod nazivom Milky Max Junior, a riječ je o mlijeku obogađeno vitaminom D i kalijem. Ovaj proizvod već se nalazi na policama trgovackih lanaca u BiH.

U praktičnom pakiranju od 200 ml, oplemenjen dodatnim okusima meda i biskvita, Milky Max Junior je savršen dodatak uravnoteženoj ishrani i zdravom načinu života malihana. Osim super zdravih dodataka vitamina D i kalija, Milky Max Junior karakterizira i najkvalitetnija domaća sirovina. Naime, MEGGLE brine da se mlijeko otkupljuje sa najčistih bh. područja, gdje krave slobodno pasu mnogobrojne ljekovite i aromatične bilje.

Upravo njihova ishrana utječe na prirodan sastav i neodoljivu aromu Milky Max Juniora.

NOBIL d.o.o.

PROIZVODNJA MADRACA, NADMADRACA I KREVETA

NO BIL d.o.o. je privatno obiteljsko poduzeće sa tradicijom dugom 27 godina. Poduzeće je specijalizirano za proizvodnju madraca, nadmadraca i kreveta, a u assortimanu nudi postojanu vrhunskog kvaliteta, jastuke i jorgane. U Nobil izložbeno prodajnim salonima širom BiH nude se madraci evropske kvalitete i standarda i to u 18 različitih modela. Dugogodišnjim iskustvom rada ovo poduzeće je uspjelo da svoje proizvode plasira na evropsko tržiste koje je prepoznao kvalitetu NOBIL-ovih tzv „Boxspring“ set kreveta. Boxspring set kreveta se također nudi i na bosanskohercegovačkom tržistu u više modela.

Poslovanje kvan bh. granice

Poslovanje Nobil-a van granica BiH iz godine u godinu je sve uspješnije i značajnije za rastirajivo poduzeće. Sa dugogodišnjim klijentima uspješno posluju te sa otvaranjem novih kapaciteta Nobil povećava izvoz. Trenutno se proizvodi poduzeća Nobil prodaju na tržistu Njemačke, Švicarske, Slovenije i Hrvatske, te poslovanje na ovim tržistima iznosi 60% od ukupnog godišnjeg prometa. Provjerena i dokazana kvaliteta proizvoda i usluge, povećali su potražnju za proizvodima, te su trenutni kapaciteti već popunjeni. Kako ističu iz ovog

poduzeća do kraja tekuće godine se planira proširenje proizvodnje na dodatnih 4.000 m² što će značajno utjecati na nova

zaposljavanja. Trenutno Nobil zaposjava 100 radnika, većinom mlađih ljudi bez prethodnog radnog iskustva. Ponasno

U NOBIL izložbeno prodajnim salonima širom BiH nude se madraci evropskog kvaliteta i standarda i to u 18 različitih kvaliteta

madraci za izvozno tržiste, planira se još sedam modela koji prate svjetske trendove spavanja“, ponosno dodaju iz Nobil-a.

Proizvodnja džepičastih opruga

Nobil posjeduje liniju proizvodnje s modernim strojevima nove tehnologije: proizvodnja džepičastih opruga. Strojevi za proizvodnju i slaganje opruga pružaju velike mogućnosti u proizvodnji madraca. U svakom trenutku Nobil može proizvesti madrac u bilo kojoj dimenziji, tvrdioći ili zonama. Pored proizvodnje za svoje potrebe, Nobil nudi džepičastu jezgru kao finalni proizvod i drugim kupcima. Pored brze dostave i odlične kvalitete, ne ograničavaju kupca minimalnim količinama za narudžbu. Također, velika je prednost blizina te smanjenje troškova uvoza i carinjenja. Osim proizvodnje džepičastih opruga Nobil s ponosom predstavlja rezni centar, najnoviji dio svog proizvodnog pogona s strojevima najnovije tehnologije. Strojevi za obradu poliuretana mogu napraviti veliki broj profila i oblika pjene. Uz ovu tehnologiju i stručan tim uposlenika, ne postoji limit u proizvodnji madraca nove generacije.

Ećo Company d.o.o.

BRAND INSIDE BY EĆO

Ećo Company d.o.o. sa svojim brendom Inside jedna je od renomiranih kompanija u proizvodnji namještaja u BiH. Kompanija se bavi proizvodnjom dizajniranog namještaja i opremanja enterijera.

Brend Inside

Furniture & Interior Design je brend firme Ećo Company d.o.o. osnovane u Sarajevo 2002. godine. Poduzeće se bavi trgovinom namještaja od svoga osnivanja, da bi 2006. godine Ećo Company razvio vlastitu dizajnersku liniju pod brendom Inside by Ećo. Krajem 2013. godine, Ećo Company započeo je s rebrendingom iz Inside by Ećo u Inside - Furniture & Interior Design, čime je još više počeo naglašavati svoju daljnju opredijeljenost na proizvodnju namještaja i opremanje enterijera. Brend Inside je svojim modernim dizajnom i funkcionalnim rješenjima u opremanju kompletnih enterijera uspostavio novi koncept usluge. Težnja za izvrsnošću u kvaliteti i jedinstvenom dizajnu, baziranim na finoj završnoj obradi ručnim radom, tajna je uspjeha firme Ećo Company na domaćem tržistu, a isto tako i osnova za rast na inozemstvu. Osim na bosanskohercegovačkom tržistu, Ećo Company izvozi namještaj i oprema enterijere u Njemačkoj, Austriji, Švicarskoj, Hrvatskoj i Crnoj Gori. Razvoj novih produkta i dizajnerskih kolekcija radi se u kontinuitetu, čime ovo poduzeće pokazuje usmjerenošću na potrebe i zahtjeve kupaca. U toku 2016./2017. godine izrađena su 42 nova produkta u okviru tapaciranog i pločastog namještaja. Što se tiče poslovanja u budućnosti, menadžment Ećo Company planira proširenje i na druga geografska područja, prvenstveno zemlje EU,

Suad Ećo, vlasnik i direktor Ećo Company

Kompanija se bavi proizvodnjom dizajniranog namještaja i opremanja enterijera

a u posljednje vrijeme i zemlje Gulf regije. Bazna filozofija poslovanja poduzeća zasniva se na „custom made“ pristupu gdje se cijelokupan asortiman radi po zahtjevu i želji klijenta. Klijenti firme su sofisticirane osobe koje prepoznaju i znaju cijeniti dizajn i kvalitet, i upravo zbog toga kvalitet ponude i usluge koju pruža brend Inside, određuje klijent. Kombinirajući inovativnu tehnologiju, stručnost osoblja i prepoznatljiv stil, Inside tim stvara jedinstvena

rješenja za potrebe svojih klijenata.

Misija i vizija poduzeća

Politika kvaliteta i zaštite okoliša je sastavni i nedjeljivi dio poslovne politike poduzeća Ećo Company d.o.o. Sarajevo, a zasniva se na neprekidnom poboljšanju kvaliteta poslovanja i zaštite okoliša. Sve aktivnosti usmjerenе su ka tome da kupci povezuju pojam kvaliteta i očuvanja okoliša s imenom i markom proizvoda poduzeća, jer

samo zadovoljan kupac može biti lojaljan kupac i kao najvažnija karika u lancu osigurava budućnost. „Zaposlenici su jedan od osnovnih oslonaca našeg postojanja i razvoja. Politika kvaliteta i zaštite okoliša daje smjernice za ponašanje svih zaposlenih, a rukovodstvo firme ima zadatak da njene odredbe prenese svim svojim suradnicima kao i da osigura uvjete za njeno provođenje i unapređenje“, ističu iz Ećo Company. Vizija poduzeća je da stvoriti stalnu prednost na tržistu osiguravajući svojim klijentima, suradnicima i poslovnim partnerima proizvode, usluge i poslovne odnose koji imaju veću vrijednost od drugih.

Wood Team

BRAND SELLA

Wood team proizvodni pogon je pokrenut 2010.godine. Od samog početka razvoja investirano je u know-how i infrastrukturu što danas čini glavni temelj poslovanja. Glavni proizvodni pogon poduzeća se nalazi u Visokom sa proizvodnim kapacitetom do 20 000 stolica mješetno.

Planovi poduzeća

Poduzeće u budućnosti planira nastaviti razvoj u svim segmentima poslovanja, povećanje prihoda, broja zaposlenih, prisutnosti na novim tržistima i Sirenu distributivne mreže i poslovnih partnera. Brand Sella se bavi opremanjem ugostiteljskih objekata, restorana, kafića, hotela i slično, a u vlastitim pogonima proizvodi stolove, stolice, fotelje, sofe i ostali namještaj za tu namjenu. Do sada je ovo poduzeće opremilo velik broj ugostiteljskih objek-

kata vlastitim brand-om Sella, a izdvajamo samo neke: hotel Pino na Trebeviću, hotel Han na Bjelašnici, Revolucija caffe bar u ulici Ferhadija u Sarajevu, hotel Hills na Ildži, te brojni drugi kafići, hotelli i restorani kojim je zajedničko kvalitetno urađen enterijer i zadovoljan klijent. Wood team, fabrika koja stoji iza brenda Sella proizvodi namještaj za druge kompanije iz Njemačke, Holandije, Francuske, Belgije, Danske i sl. Sella je regionalni brand i oprema objekte u Bosni, Hrvatskom, Srbiji, Crnoj Gori, Sloveniji.

Iz ovog poduzeća ističu kako konstantno ulazu u novu opremu, maštine. Pod brand-om Sella poduzeće Wood Team planira povećanje kapaciteta proizvodnje, ali i osvajanje novih tržista. Otvoren je i show room Sella i svi zainteresirani mogu posjetiti show room uz prethodnu najvi. Show room SELLE se nalazi u Sarajevu, u ulici Jedinici br. 7.

Sella se bavi opremanjem ugostiteljskih objekata, restorana, kafića, hotela i slično, a u vlastitim pogonima proizvodi stolove, stolice, fotelje, sofe i ostali namještaj za tu namjenu

woodteam

UP BIH I DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

MBA Centar d.o.o.

NAJBOLJE IZ ZRNA

Osnovna djelatnost poduzeća je proizvodnja pekarskih i slastičarskih proizvoda, kao i proizvodnja jufke i pita

MBA Centar je osnovan 1992. godine, ali zvanici početak djelovanja ovog poduzeća bio je 1996. godine kada smo puštli u rad instaliranu opremu, uvezenu iz Švedske, i u prvom malom pogonu započeli proizvodnju specijaliziranih vrsta kruha. Tada su stvoreni Bavarski kruh, Švicarski kruh, Švedski kruh, Zlatni tost, Integralni MBA tost, Domaći raževi rezani kruh, hamburger peciva, kao i hot-dog peciva. Osnovna djelatnost poduzeća je proizvodnja pekarskih i slastičarskih proizvoda, kao i proizvodnja jufke i pita.

Poslovanje MBA Centra

Tokom 2003. godine poduzeće se značajno proširilo i preselilo u veći proizvodni pogon u kojem je počela obiljnja proizvodnja kolača, krofni, pita, sendviča. Danas dobro poznato Kraljevsko pecivo, Nanin kruh, Beskvazni pšenični kruh i Veleški kruh lansirali smo u 2011. godini. Iste godine osnivali su i restoran Slatko i Slano sa ponudom gastronomskih vrsnih jela te ponudili usluge cateringu. U suvremenem pogone su prešli u 2014. godini što predstavlja veoma značajnu godinu za MBA. Izgradili su modernu industrijsku halu na 3.300 m² sa instaliranim robotiziranim linijama za proizvodnju i pe-

čenje proizvoda, te su kao ekološki orijentirano poduzeće instalirali i pogonsku elektranu na biogorivo. Marijivo radom i trudom 2014. godine su dobili HACCP i ISO 9001 certifikat, a 2016. godine i Halal certifikat. Vrijedno radeći, MBA tim je u 2015. godini lansirao i nove proizvode: Verona kruh, Kim pecivo, "Hejdino" pecivo, polupečene zamrzнуте proizvode, MBA jufku - kraljica među jufkama, MBA pitu, te intenzivirali izvoz u susjedne zemlje i Evropu. Po red proizvodnji pogona, u krugu fabrike, počeli smo sa uzgojem organskog povrća koje se koristi za vlastiti gastronomski program i sendviče, imajući na umu zdravstvenu osviještenost

i potrebe potrošača. MBA centar je od zanatske proizvodnje danas izrastao u respektabilno poduzeće sa više od stotinu uposlenih o kojima brinu članovi porodice Kraljić.

Izvoz je veoma bitan segment u poslovanju poduzeća, a zemlje u koje trenutno izvozi MBA Centar su Hrvatska, Makedonija, Švedska i Austrija. Tim MBA kontinuirano radi na razvoju novih proizvoda, kao i na samom poboljšanju kvalitetne proizvodnja u skladu sa trendovima i zahtjevima kupaca.

Planovi za budućnost

Menadžment poduzeća u 2017. godini planira investirati u tehnološko unapređenje pro-

izvodnje, te izbacivanjem na tržiste nove proizvode kojom će osvježiti ponudu pectva na bosanskohercegovačkom tržistu.

"Naš cilj je ostati lider u inovacijama zdravih proizvoda, kao što smo to bili i davnih devedesetih godina kad smo na tržistu BiH plasirali specijalne vrste kruhovac, danas su to već brandovi, Bavarski MBA hleb, Švedski MBA hleb, Švicarski MBA hleb, Zlatni tost, Kraljevsko pecivo i dr", dodaju iz MBA Centra. Takoder, planovi poduzeća su vezani i za usavršavanje kadra u kojeg aktivno ulazu i za kojeg stvaraju idealne uvjete rada. "Mnogi su sa nama od samog početka našeg postojanja što potvrđuje

našu opredijeljenost da ćemo zadovoljno zaposlenike jer smo tako možemo kreirati i zadovoljne korisnike", naglašavaju iz ovog poduzeća. Logo MBA Centra je zlatna kruna koja simbolizira prestižnost u kvalitetu proizvoda, zbog korištenja odabranih kvalitetnih sirovina, znanja i modernih tehnoloških procesa.

Zlatna kruna simbolizira i posvećeni odnos prema potrošačima, prema radnicima i dobavljačima, kako bi zadobili njihovo povjerenje i ispunili njihova očekivanja. „Njihovu lojalnost, koja nam je pomogla da trajemo već 20 godina, smatramo svojim najvećim uspjehom“, ističu za kraj.

Mesna industrija "Brajlović" je osnovana 1987. godine u Sarajevu, kao privatno poduzeće u vlasništvu gospodina Hame Brajlovića. Od samog osnivanja firma se bavila proizvodnjom i prodajom, tada svježeg mesa kroz poznate mesnice "Brajlović". Inače, tradicija u mesarstvu obitelji Brajlović, daturaju od 1945. kad je djed sadašnjeg vlasnika otvorio prvu zanatsku mesarsku radnju u Ustikotini kraj Foče. Do 1992. godine firme posjedovala lanac trgovina svježeg mesa i mesnih proizvoda u Sarajevu preko kojih ime "Brajlović" stiče zavidnu reputaciju i povjerenje kupaca širom zemlje. Tokom rata u BiH svih proizvodni i prodajni kapaciteti su uništeni, te se 1997. godina smatra novim početkom u životu poduzeća Brajlović.

Novi početak poslovanja

Podrškom USAID-a i 1998. godine pristupilo se izgradnji modernog objekta za preradu mesa. Tim činom smo stvorili su se uvjeti za transformaciju poduzeća iz zanatskog u industrijski oblik organiziranja. U prosincu 1999. godine počinje sa radom mesna industrija "Brajlović" opremljena prema standardima i kriterijima EU. MI "Brajlović" trenutno zapošljava oko 60. uposlenika, od kojih su 40. vezani direktno za proizvodni proces. Također posjeduju razvijenu komercijalnu mrežu u kojoj je uposjen veliki broj ljudi, zatim promotore koji poduzeće predstavljaju direktnim kupcima u tržnim centrima. U proizvodnoj zgradi, koja je nedavno proširena za dodatnih 3500 kvadratnih metara, omogućena je dnevna proizvodnja do 10 tona mesnih proizvoda na bazi goveđeg, junećeg, pilećeg i purećeg mesa. Proizvodi koji se proizvode od svježeg purećeg mesa, a koje otiskujemo od domaćih kooperanata, prodaju se pod brandom "FURELA". "Napominjemo da je naša firma jedina domaća mesna industrija, koja značajnije proizvodi articke od ove vrste mesa. Iz purećeg assortimenta izdvajamo artikal "Suho pureće meso" od purećeg filea, bez zilica i masnoće, što ga čini dijetalnim proizvodom jedinstvenim na tržistu BiH. Također izdvajamo i trajnu pureću kobasicu "WIENER", dodaju iz MI "Brajlović".

Trenutno na tržistu nude preko 50 oblikovanih, polutražnih i trajnih mesnih proizvoda, čiji je kvalitet i higijenska ispravnost pod stalnim nadzorom kvalificiranog osoblja, tачnije kontrolora kvalitete, technologa, sefa proizvodne i šefova pakteraja, zatim doktora veterinarske medicine i prehrambenih technologa.

Kontrola proizvoda

Kontrola naših proizvoda povjerena je Zavodu za higijenu namirnica pri Veterinarskom fakultetu u Sarajevu. Poduzeće Brajlović prati trendove u branji u kojoj posluje, a trenutno su fokusirani na proizvodnju robnih marki za renomirane tržne centre, koji su prisutni na ter-

toriju BiH. Trenutno proizvode 15 robnih marki, većinom sudžuka kašto su: K Plus, Bingo, Favorit, Brojler. Proizvodi MI "Brajlović" izvoze se u zemlje okruženja kao što su Crna Gora, Makedonija i Kosovo. Obzirom na veliku potražnju za proizvodima i van granica naše zemlje osnovali su "kćerku" firmu u Austriji - "Brajlović GmbH", čime su premostili prepreku nemogućnosti izvoza mesnih prerađevina iz BiH u zemlje EU. Trenutno se iz pogona u Beču, koji zapošljava 30 radnika, izvoze mesni proizvodi u 10 zemalja EU. Od 2010. godine posjeduju implementiran integriran sistem HACCP i ISO 9001:2008, koji se svakodnevno primjenjuje u proizvodnim procesima, a u ožujku 2013. godine su implementirali i HALAL standard BAS 1049:2010.

"Smatramo da naše poduzeće posjeduje veliku prednost u odnosu na konkurenčiju, jer izvjesnim ulaskom BiH u članstvo EU, stekli bi mogućnost direktnog i zagarantiranog izvoza, odnosno prodaje kupcima u EU, sa kojima već poslujemo preko firme u Austriji", ističu iz poduzeća Brajlović.

Proizvodnja i prerada junećeg, goveđeg, pilećeg i purećeg mesa

OBITELJSKA TRADICIJA JOŠ OD 1987. GODINE

1947. g. Hasić Brajlović i sinac Ragib.

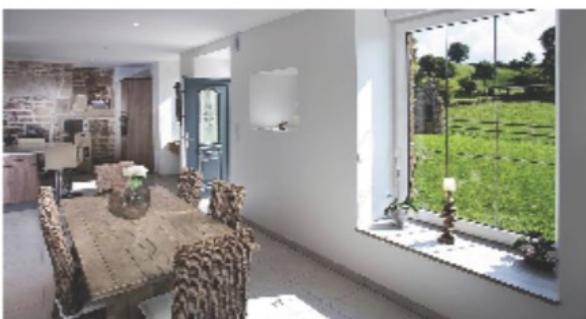
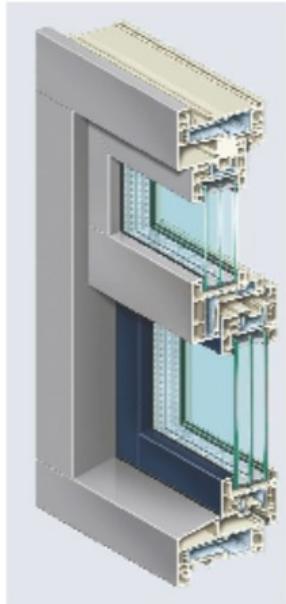
Profine BH d.o.o.

ZASTUPNIK BRAND-ova TROCAL, KOEMMERLING I KBE

Profine BH d.o.o. je veletrgovac re-promaterijalom za izradu i montazu prozora, vrata i roletni, poduzeće je kćerka firma Profine GmbH i kao takva zastupa njemačke brandove iz svijeta prozora i vrata: TROCAL, KOEMMERLING i KBE, na tržistu BiH.

PVC i PVC/Al proizvodi

Ovo poduzeće je vodeći snabdjevac re-promaterijalom za izradu PVC i PVC/Al prozora i vrata na tržistu BiH, pokreća uspješne branše (proizvođaci PVC prozora i vrata) koja uzima sve veći izvozni udio. „To je branša po kojoj postajemo prepoznatljivi u Europi“, ističu iz Profine BH. Takoder Profine BH daljnjom obradom PVC profila za izradu prozora i vrata, daje dodatnu vrijednost njemačkim PVC profilima koji se potom kao finalni proizvod najčešće vraćaju u Njemačku i

zemlje EU. Pored toga u suradnji sa Feal-om iz Širokog Brijege, uspješni su izvozni Al profila za proizvodnju PVC/Al prozora i vrata, a koji se izvoze u skoro sve zemlje EU.

„Prise 10 godina smo pokrenuli finalnu obradu PVC profila u laminarane PVC profile sa nekoliko osnovnih boja i dekora drveta. To je bio pionirski put u skoro sve zemlje EU. Pored toga, uključujući zemlje Sire regije, a koji će se ispostaviti

kao pun pogodak eige smo kapacitete povećavali u nekoliko navrata. Jednako kako tada, tako i u budućnosti, ka vodeći snabdjevac re-promaterijalom za izradu PVC i PVC/Al prozora i vrata mi smo u ulozi trendmakača i to čemo se uvijek truditi da blagovremeno prepoznamo i odgovorimo na tržišne trendove“, dodaju iz Profine BH poduzeća.

Kao tržišni lider na području BiH i vodeći snabdjevac re-promaterijalom za izradu PVC i PVC/Al prozora i vrata Profine BH posluje sa 179 autoriziranih kupaca/partnera – protvodača prozora i vrata u našoj zemlji. „Imajući u vidu da svaki od naših partnera u BiH ima u prosjeku od 5 do 350 radnika, evidentno je da time firma Profine BH indirektno podršće uposljavanje preko 2000 ljudi“, s ponosom naglašavaju iz ovog poduzeća.

Samо poduzeće Profine BH danas ima 63 zaposlenika i godišnji promet od 39 miliona KM. Uvijek u poziciji trendmakača, menadžment poduzeća konstantno učake u edukaciju i promociju noviteta iz svijeta prozora i vrata, tako da formirane ozbiljne izvozne „priče“ i plasman prozora i vrata iz BiH na tržista EU dozivljavaju dobroim dijelom i kao vlastitu povjedu i satisfakciju.

„S našim domaćim protvodačima PVC prozora i vrata smo bili od samih početaka a kroz zajednički rast i otvaranje EU tržista, nastojati ćemo zadržati lidersku poziciju i daljnje unaprediti naše odnose na obostrano zadovoljstvo kao istinski partneri“, ističu kraj.

Ovo poduzeće je vodeći snabdjevac re-promaterijalom za izradu PVC i PVC/Al prozora i vrata na tržistu BiH, pokreća uspješne branše (proizvođaci PVC prozora i vrata) koja uzima sve veći izvozni udio

UP F BiH I DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

JUMP LOGISTICS DOO

USPJEŠNO VRŠI TRANSPORT ROBA

Poduzeće Jump logistics d.o.o. je osnovano 2009. godine i registrirano za aktivnosti u transportu roba. Primarne djelatnosti su skladišna logistika, organizacija robnih transporta, posredovanje u postupku carinjenja roba, te poslovima vanjske trgovine. Osim navedenih aktivnosti poduzeće vrši usluge skladišne logistike u vlastitom skladišnom prostoru, te putem ugovornih partnera obavljaju direktni kamionski, avionski i brodski transport.

MN: Transport ADR tereta

Specifičnost kompanije je transport ADR tereta posebno klase 1 (eksplozivne tvari), te radioaktivnih izvora i roba. Za ovu vrstu transporta raspolažu sa vlastitim voznim jedinicama

Primarne djelatnosti su skladišna logistika, organizacija robnih transporta, posredovanje u postupku carinjenja roba, te poslovima vanjske trgovine. Vršimo i usluge skladišne logistike u vlastitom skladišnom prostoru

salicencama za vozače i vozila. U ovom segmentu Jump logistics je lider na tržištu BiH i regije. Putem vlastitih podružnica kao i mreže ugovornih spredstavnika kuća - partnera Jump Logistics osigurava uslugu na svim GP i unutrašnjim mjestima carinjenja u Bosni i Hercegovini, tj. prepremu i podnošenje carinskih dokumenata za uvozno i izvozno

carinjenje. Od ukupnog broja operacija koje ostvaruje, Jump logistics više od 90 posto realizira na međunarodnom tržištu, u izuzetno oštrog tržišnoj konkurenčiji. „Sa prihodom i ostvarenim profitom u prošloj godini smo sigurno najbolje malo poduzeće u BiH“, ističe iz Jump logistics-a. Poduzeće pruža svoje usluge najvećim dijelom za in-

strane kupce. Uspješno surađuje mnogim zemljama kako u regiom tako i širom svijeta. Najviše izvoze u Srbiju, Hrvatsku, Bugarsku, Mađarsku, Indoneziju, Pakistan. Jump logistics d.o.o. je agent kompanija Panalpinaz Švicarske koja ima oko 350 ureda u svijetu, kao i francuske kompanije Bolero logistics Pariz, koja ima oko 550 ureda u svijetu.

KVALITETNA IZLADINA KOMPAKTA BOSNE I HERCEGOVINE
OTVARAČIĆE ZA VELIKU UZBUĐENOST I PREDANOST

VTK BiH I DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

IZ KATALOGA LJEKOVITOG BILJA, ŠUMSKIH PLODOVA I MEDA VTK/STK BiH

Elmar, Trebinje

Kompanija Elmar iz Trebinja se bavi otkupom, uzgojem i preradom ljekovitog i aromatičnog bilja, te proizvodnjom eteričnih ulja, hidrolata i tečnih ekstrakata. Cjelokupna proizvodnja je u skladu sa organskim, EU i NOP standardima, a svi proizvodi su certificirani od strane Ecocert-a Francuska. Kompanija je osnovana 1999. godine. Područje s kojeg koristimo sirovinu za preradu uključuje područje od juga Hercegovine, Dalmacije do centralne i istočne Bosne. Kompanija proizvodi dvadesetak vrsta eteričnih ulja i hidrolata, uključujući i visokokvalitetno smilje (Helichrysum italicum), kadulju (Salvia officinalis), kleku (Juniperus communis), vriješak (Satureja montana) i konopljiku (Vitis agnus castus). Sljedeće vrste se izvoze u Balcanima: kadulja (Salvia officinalis), smilje (Helichrysum italicum), kleku (Juniper berry), sriješniš (Allium ursinum), vriješak (Satureja montana) i repuh (Petasites hybridus). Elmar svoje proizvode izvozi širom svijeta, uključujući EU, SAD, Kanadu, Australiju, Izrael, Švicarsku, južnu Koreju, Kinu, Tursku i Albaniju.

aromatičnog bilja i sekundarnih šumskih proizvoda, s fokusom na proizvodnji organske kozmetike, hrane i prirodnih napitaka. Cijeli proizvodni ciklus, od sakupljanja sirovine do prerade u finalne proizvode se obavlja unutar kompanije. Glavno tržište poduzeće je Njemačka, Južna Koreja i zemlje Regiona. Manje kolичine proizvoda se izvoze na Bliski Istok. Elmar Aroma Care ima u ponudi značajne kolичine hidrolata smilja koji sadrži visoki procenat eteričnog ulja smilje. Iz ponude izdvajamo tečno smilje (Helichrysum italicum), arniku (Arnica montana) i divljih nar (Punica granatum) koji su proizvedeni prema Ecocert standardima i namijenjeni su za kozmetičku industriju.

poveznici između tradicionalne i naučne upotrebe ljekovitog i aromatičnog bilja, pod budnim nadzorom farmaceuta, doktora i biologa. Osim ljekovitog bilja preradenog u biljne čajeve, Faveda u ponudi ima i eterična ulja, biljne ekstrakte, tintiture, te finale proizvode. Finalni proizvodi su bazirani na biljnim ekstraktima i po-drazumijevaju razne losione, kreme, balzame, meleme i biljni celulozne kapsule. Faveda stavlja naglasak na prirodnu kozmetiku, koja je pokazala odlicne rezultate na tržištima Turske i Kosova. Ljekovito i aromatično bilje se sakuplja na ekološki čistim planinama, po čemu je Bosna i Hercegovina poznata. Proizvodni assortiman se sastoji od preko 100 vrsta ljekovitog i aromatičnog bilja pakovanog u vrećicama od 50, 100 i 1000 g, biljnih čajnih mješavina namijenjenih za preventiju i lečenje raznih oboljenja, kao i biljnih čajnih mješavina za svakodnevnu upotrebu. Većina biljnih čajeva i mješavina

se izvozi na Kosovo.

Ferimport, Čitluk

Kompanija Ferimport je u 2014. godini započela s uzgojem i preradom ljekovitog i aromatičnog bilja. Glavni proizvod je smilje, koje uzgajaju na 25 hektara. Imajući u vidu veličinu plantaže, već ove godine poduzeće očekuje prinos od 500 kg ulja smilja odlične kvalitete. Ulje preradjuju u modernoj destiljeriji kapaciteta 3000 l. Ulje plasiraju pod brendom Immortelle Herzegovina.

Frost - Terra Rossa, Ljubuški

Kompanija Frost je osnovana 1996. godine. Pod brendom Terra Rossa proizvode visokokvalitetna, eterična ulja i hidrolate, organski certificirane, kao i konvencionalne. Glavni proizvodi su organski certificirana eterična ulja smilja (Helichrysum italicum) i kleke (Juniperus communis). Smilje uzgajaju u skladu s organskim principima na površini od 12 hektara, dok kleku sakupljaju u prirodi. Za ulja i hidrolate kleke i smilje posjeduju organski certifikat izdat od strane Organske kontrole (OK). U ponudi također imamo konvencionalna ulja i hidrolate kadulje Sage (Salvia officinalis), vriješka (Satureja montana), matičnjaka (Melissa officinalis), kao i ulje smilja koje proizvodimo na 2 ha plantaže koja nije organski certificirana.

Halilović, Iljaš

Halilović je privatna kompanija osnovana 1983. godine u Iljašu. Preradivački kapaciteti i plantaže od 150 hektara

se nalaze na Nisičkoj visoravni (1000 n.v.), u blizini Sarajeva. Ovo je ruralno područje općine Iljaš, koje je bogato ljekovitim i aromatičnim biljem, sekundarnim šumskim proizvodima i glijavama. Kompanija proizvodi visokokvalitetna eterična ulja i hidrolate, kao što su bijeli bor (Pinus sylvestris), crni bor (Pinus nigra), kadulja (Salvia officinalis), smilje (Helichrysum italicum), kleka (Juniperus communis), lovor (Laurus nobilis), lavanda (Lavandula angustifolia), kamilica (Matricaria chamomilla), menta (Mentha piperita).

Osim prodaje na domaćem tržištu, Halilović izvozi svoje proizvode širom svijeta. Kompanija takođe uzgaja ljekovito i aromatično bilje: kamilicu (Matricaria chamomilla), mentu (Mentha piperita), matičnjak (Melissa officinalis); zitarice, kao što su speila (Triticum aestivum subsp. spelta), heljda (Fagopyrum esculentum), te razno povrće.

Heko, Bugojno

Kompanija Heko je osnovana 1995. godine u Bugojnu, a bavi se proizvodnjom sadnicu jagodičastog voća, uzgojem i otkupom jagodičastog voća, ljekovitog i aromatičnog bilja, šumske voćke i glijave. Heko posjeduje moderni rasadnik za proizvodnju sadnicu jagodičastog voća, hladnjače kapaciteta 7 t, masine za sortiranje, susare, skladište, te pakirnicu za jagodičasto voće šumske voće, glijave, ljekovito i aromatično bilje. Ključni proizvodi su: malina, krupina, borovnica, jagoda, crna ribizla, višnja, brusnica, šipurak, drijenak, sriješniš i zova. Od samoniklih glijava u ponudi imaju vrganj, crnu trubu, lisicarku i smrak.

Kompanija posjeduje GlobalGAP i ISO 22000:2005, dok za samoniklo bilje, šumske voće i glijave posjedujemo organski certifikat izdat od strane Organske kontrole (OK).

Elmar Aroma Care, Bileća

Kompanija Elmar Aroma Care je osnovana 2008. godine od strane vlasnika koji ima bogato iskustvo u kompaniji sa istom djelatnosti. Kompanija se bavi preradom ljekovitog i

Faveda, Sarajevo

Faveda je privatna kompanija osnovana 1988. godine i bavi se otkupom i preradom uglavnom samoniklog ljekovitog i aromatičnog bilja. Glavni cilj kompanije jeste napraviti

UP BiH DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

Gebrüder Weiss d.o.o. Sarajevo

LOGISTIKA USMJERENA KA BUDUĆNOSTI

Gebrüder Weiss djeluje na prostoru Bosne i Hercegovine još od 2008. i ima još puno planova za budućnost

Gebrüder Weiss d.o.o. Sarajevo, predstavlja jednu od brojnih filijala austrijske kompanije Gebrüder Weiss. Regionalno su fokusirani na Evropu, Istočnu Evropu, Aziju i SAD. Globalna mreža je upotpunjena brojnim strateškim partnerstvima i firmama-kćerkama, što im omogućuje da svojim klijentima garantiraju pojedinačna transportna i logistička rješenja na najvišem nivou.

Sveobuhvatnom distribucijom robe, rješenjima za generalni teret te zahtjevnim djelomičnim i punim utovarom Širom Evrope nude značajne prednosti u razvoju i svakodnevnom funkcioniranju na evropskim tržistima. Snažnom mrežom partnera kompanija Gebrüder Weiss je najljepljiviji partner u polju efikasnih i inovativnih rješenja za globalni saobraćaj.

Logistika po mjeri

Ukupno 6000 zaposlenika i 150 vlastitih poslovnih lokacija čine kompaniju Gebrüder

Gebrüder Weiss djeluje na prostoru Bosne i Hercegovine još od 2008. i ima još puno planova za budućnost

Weiss vodećom transportnom i logističkom kompanijom Evrope. Ovaj transportni profesionalac sa sjedištem u Austriji posebno je jako zastupljen u Srednjoj i Istočnoj Evropi i nakon pada željezne zavjese 1989. kontinuirano se širi u istočne susjedne zemlje. Gebrüder Weiss djeli na prostoru Bosne i Hercegovine još od 2008. i ima još puno planova za budućnost. Menadžment poduzeća se 2008. godine odlučio za ulazak na tržiste Bosne i Hercegovine. To je bio uspješan korak. Potetne prostorije direktno u carinskoj upravi u Sarajevu ubrzo su postale premale pa su se već 2013. preselili na sadašnju lokaciju u prometnoj industrijskoj zoni „Bosanka“ u Blažuju.

S logističkim terminalom od 2000 kvadratnih metara kompanija Gebrüder Weiss

pruža lokalnim i međunarodnim kompanijama različite usluge Full-Service logističara. Ukupno 23 zaposlenika brine se za kopneni, zračni i brodski transport tereta ili pružaju multimodalnu transportnu rješenja. Ali to nije sve. „Za svoje klijente preuzimamo i sve poslove oko carinjenja te im dajemo podršku za različite logističke poslove – bilo daje riječ o skladistenu, logistički nabave i distribucije, upravljanju nabavnim lancem ili logističkim rješenjima specifičima za određenu branšu“, navodi Almir Jonuz, voditelj poslovnice kompanije Gebrüder Weiss u Sarajevu.

U međuvremenu ova transportna kompanija među svojim klijentima ima vodeće kompanije iz automobilске branše, kao i drvene industrije i industri-

je proizvodnje namještaja. A Gebrüder Weiss Sarajevo rast će i dalje.

Jaka mreža podružnica

Veliki razvojni potencijal Almir Jonuz vidi u presečenju brojnih zapadnih proizvodnih lokacija u Istočnoj Evropu odnosno trendu outsourcinga. „Iznimna prekrivenost lokacija od Basela do Bukurešta garantira našim klijentima siguran transport robe sa Zapada na Istok i obrnuto – pouzdano i bez promjene ponudaca usluge“, objašnjava Jonuz. Osim toga, poznato je da se, naročito kod zapadnih kompanija, već odavno više ne radi samo o transportnim rješenjima, nastavlja Jonuz. U okviru outsourcinga logističkih procesa kompanijama su potrebna i odgovarajuća IT rješenja te imaju visoke zahtjeve za sigurnost podataka. „To smo pravovremeno prepoznali i dobro smo pripremili i na tim područjima“, tvrdi Jonuz. Zajedno s matičnim koncernom, Gebrüder Weiss Sarajevo ima puno planova za budućnost. U međuvremenu ova međunarodna transportna kompanija raste i izvan granica Crnog mora. U Kini, Kazahstanu, Rusiji, Gruziji i Turskoj kompanija Gebrüder Weiss već ima svoje podružnice, a u Turkmenistanu partnerski ured. Cilj kompanije je dodatno ojačati kopnenu vezu između Evrope i Kine duž historijskog Puta svinje. Najnovije odrediste u planu rute kompanije Gebrüder Weiss: iranski glavni grad Teheran. Već od aprila ova kompanija jednom sedmično obavlja se transport zbirnog tereta od Sofije do Teherana.

FEAL d.o.o.

POZITIVAN PRIMJER TVRTKE U KOJOJ KONSTANTNO RASTE BROJ ZAPOSLENIH

Specijaliziran je za projektiranje aluminijskih sustava i daljnju preradu aluminija, od same ideje do finalnog proizvoda. Poduzeće FEAL d.o.o. osnovano je 1976. godine te je od 2000 godine u potpunosti u privatnom vlasništvu.

Kao prvi, a ujedno i najveći proizvođač aluminijskih profila na domaćem tržistu, poduzeće FEAL d.o.o. iz Širokog Brijega prisutno je više od 40 godina te ima dugu tradiciju u preradi aluminija. Specijaliziran je za projektiranje aluminijskih sustava i daljnju preradu aluminija, od same ideje do finalnog proizvoda. Poduzeće FEAL d.o.o. osnovano je 1976. godine te je od 2000 godine u potpunosti u privatnom vlasništvu. Posjeduje više od 40 razvijenih sistema za prozore, vrata i fasade, koji su atestirani i certificirani u institutima kao što su IFT Rosenheim, GBD Bregenz, IGH Zagreb. Osim navedenog, proizvodi gotove prozore i ostale aluminijске dijelove koji se ugraduju u najmoderneje vozove, kao i dijelove za potrebe automobilске industrije. U prošloj, 2016. godini, poduzeće je ostvarilo povećanje proizvodnje i prodaje u odnosu na 2015. godinu za 11 posto, a u 2017. godini planira rast za 12 posto.

Suvremena tehnologija

Nova tehnološka cjelina saставljena od prese 3500 tona, linije za bojanje profila i automatsko pakiranje te novozgradiene linije za strojnu obradu aluminijskih profila puštena je u rad 2014. godine. Preš ovolike snage su rjetke na prostorima Europe, a potražnja za profilima većih dimenzija svakodnevno raste, kako u građevinskom, tako i u industrijskom sektoru. Oprema je temeljena na zahtjevima FEAL-ovih strateških kupaca, kao što su Schmitz Cargobull, Bombardier i Siemens. Ovom tehnologijom napravljen je generacijski razvojni iškorak gdje su posao pronašli djelatnici različitih specijalnosti, a inženjerima iz regije stvoren je veliki stručni izazov. Veliki potuhvat bio je svakako izgradnja 19 000

Mladi, kreativni i talentirani ljudi s neograničenim vizijama i domišljatim idejama su najveći kapital za uspješan i ozbiljan posao. S kvalitetnim ljudima i vrhunskim strojevima u ovoj tvrtki ne postoji prepreka za osvajanje novih tržista i rješavanje izazovnih poslova.

metara kvadratnih protvodnih hal u koje je smještena kompletan tehnologija te je ovim potvrdnjom otvorena i nova industrijska (gospodarska) zona Trn.

U građevinskoj programu koji pokriva najznačajniji dio prodaje kupcima se isporučuju profili za statički najzahvatljivije građevinske projekte. Novom tehnološkom cjelinom udvostručila se proizvodnja s dosadašnjih 25.000 na oko 45.000 tona godišnje. FEAL-ovi proizvodi i usluge uspješno zadovoljavaju zahtjeve, potrebe i očekivanja kupaca, kao i zahtjeve zastite okoliša, čime postizu povećanje udio robe na tržistu i sve veća zadovoljstva kupaca. S tim ciljem uspostavljaju sustav upravljanja kvalitetom i zastitom okoliša, a sve u skladu s potrebama i očekivanjima kupaca.

Najsvremenija zgrada u regiji

Upravna zgrada predstavlja veliki eksponat FEAL-ove tehnologije te predstavlja spoj domaće i svjetske tehnologije izgradene po strogim kriterijima za duže vremensko razdoblje.

Naime, izgradnja nove upravne zgrade bazirana je na upotrebi FEAL-ovih proizvoda, tako da je izgrađena prema najnovijim zahtjevima topločne provodljivosti pa je zbog toga postala prva poslovna zgrada u BiH koja je dobila certifikat za energetsku učinkovitost s najvišom ocjenom. Za zagrijavanje zgrade koristi se većim dijelom otpadna toplosti iz peći pogona, a zgrada je opremljena i softverom koji automatski regulira zagrijavanje i klimatizaciju s upravljanjem prozorima, žaluzinama i rasvjetom.

Regionalni lider

Imajući u vidu dinamično i zahtjevno tržiste koje se konstantno mijenja, suvremenim opremanjem postrojenja za ekstrudiranje aluminija, elektrostatskim bojanjem profila, anodnim eloxiranjem te strojevinama za obradu aluminijskih profila uspješno odgovaraju svim zahtjevima na tržistu.

FEAL ima instalirane četiri moderne linije za prešanje aluminijskih profila s ukupnim kapacitetom prešanja preko 45 000 tona na godinu, a proizvodnja broji više od 370 većinom mlađih i stručnih zaposlenika. Krenuvši od inženjerskog kadra preko stručnjaka u protvodnji koji vladaju najsuviremenijim tehnikama pa sve do IT odjela uz nabavku nove opreme i strojeva širi se obujam proizvodnje te nove lepeza proizvoda. Poduzeće iz godine u godinu bilježi sve bolje rezultate poslovanja.

Tržišni lider upošljava preko 600 zaposlenih te je jedan od najvažnijih gospodarskih subjekata u Bosni i Hercegovini. O zadovoljstvu radom u poduzeću FEAL govorii činjenica kako je prosječna dob radnika 34 godine, što ukazuje na iznimno mladi kadar te je i jedan od pokazatelja da se u Bosni i Hercegovini može raditi i živjeti. Svoj razvoj temelje isključivo na stvaranju vlastitog stručnog

kadra. FEAL-ovi stručnjaci razvijaju i nove sustave koji su usredotočeni na 21. vijek i potrebe kupaca te se kao takvi ističu u moru drugih sustava. Projektni ured FEAL nudi pomoć u rješavanju svih izvedbenih detalja pri ugradnji postajući pravila struke. Konstantno praćenje svjetskih trendova u preradi aluminija i neprekidno ulaganje u modernu tehnologiju uz kontinuirano obučavanje stručnih kadrova jedan je od najvažnijih zadataka FEAL-a.

Iz godine u godinu broj zaposlenih u tvrtki FEAL konstantno raste te je samo u 2017. godini zaposleno 70 novih djelatnika u različitim sektorima. Mladi, kreativni i talentirani ljudi s neograničenim vizijama i domišljatim idejama su najveći kapital za uspješan i ozbiljan posao. S kvalitetnim ljudima i vrhunskim strojevima u ovoj tvrtki ne postoji prepreka za osvajanje novih tržista i rješavanje izazovnih poslova.

UP F BIH I DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

Fabrika cementa Lukavac

BRANDOVI LUKAVAC CEMENT I LUKAVAC BETON

Fabrika cementa Lukavac ima dva krovna brenda Lukavac Cement i Lukavac Beton. Poduzeće se bavi protvodnjom i prodajom cementa kao i proizvodnjom i prodajom betona kroz poslovnice u Sarajevu i Banja Luci.

Aktivnosti poduzeća

Smanjenjem građevinske aktivnosti kao rezultat recessije iz 2008., do danas se osjećaju posljedice te u nedostatu velikih infrastrukturnih radova teško da se postojeći kapacitet mogu angažovati u potpunosti. Tržiste cementa u cijeloj regiji se drastično smanjilo, većina cementara radi tek polovinom svojih kapaciteta. U tom smislu iz ove fabrike ističu kako nemaju dovoljno prostora za izvoz, jer tržista pate od nedostatka kvalitetnih projekata koji su neophodni za oporavak građevinskog sektora. Izvoze tek neznatan dio proizvodnje u Republiku Hrvatsku.

Razvoj novih proizvoda u građevinarstvu uslovjava i razvoj proizvodana bazi cementa. Sve su ostriji zahtjevi tržista za kvalitetom i stabilnošću cementa. U tom smislu Lukavac Cement je sa ugradnjom novih postrojenja tokom investicija obezbijedio uslove i stvorio mo-

Poduzeće se bavi proizvodnjom i prodajom cementa kao i proizvodnjom i prodajom betona kroz poslovnice u Sarajevu i Banja Luci

gućnost za razvoj novih proizvoda potrebnih tržistu. „Već sada smo uradili mnogo na razvoju i proizvodnji specijalnih vrsta cementa prema zahtjevima naših kupaca (Kella, Širbegović, Baumit i drugi). Ove godine na tržistu smo plasirali novi proizvod Sulfaluk – cement posebno prilagođen za izradu betona u vlažnoj i agresivnoj sredini bogatoj sulfatima“, rekli su iz fabrike cementa Lukavac. Pored navedenog novog proizvoda u assortimanu su i Supraluk – ce-

ment za zahtjevne betonske konstrukcije, Fineluk – cement za protvodnju betona, maltera i estrija, Lumal – zidarski cement, te cement bez dodataka za protvodnju predgotovljenih elemenata i prednapregnute betonske konstrukcije.

Tehnologija proizvodnje

Sama tehnikologija proizvodnje omogućava upotrebu nus proizvoda iz drugih industrija, koristeći ih kao sirovine za proizvodnju klinkera i cemen-

ta. Konstantnim investiranjem u razvoj i modernizaciju opreme ova fabrika ide korak dalje te od 2012. godine umjesto fosilnih goriva sve više koristi alternativna goriva i time se pozicionira na tržistu kao dobar primjer održive ekonomije i faktor održivog razvoja, čime doprinosi uštadama prirodnih resursa i energije, smanjenju stetnog utjecaja na okoliš te nude mogućnost ispravnog zbrinjavanja otpada, uz smanjenje troškova proizvodnje.

UP F BiH I DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

Infosoft d.o.o.

26 GODINA ISKUSTVA U OBLASTI IT-a

Koristiti ne morate višeg poslovanja. Poštano i prilagođivo rješenje.

Kao konačni proizvod višegodišnjeg rada IT stručnjaka i poznavaca poslovnih procesa nastaje IMIS, integrirani informacioni sistem za sve vrste djelatnosti (proizvodnja, maloprodaja, veleprodaja, distribucija, itd.)

Kompanija Infosoft d.o.o iz Sarajeva je vođeća domaća informatička kuća sa preko 26 godina iskustva u oblasti IT-a. Kao konačni proizvod višegodišnjeg rada IT stručnjaka i poznavaca poslovnih procesa nastaje IMIS, integrirani informacioni sistem za sve vrste djelatnosti (proizvodnja, maloprodaja, veleprodaja, distribucija, itd.).

Softverska rješenja

Kao kompanija koja isporučuje softverska rješenja prema specifičnim zahtjevima klijenata nude u svojoj širokoj ponudi modula i usko specijaliziranih rješenja za promet naftom, mješavnicama, apotekama, kamenoklesarstvu (android aplikacija), autobuske stanice i ostale djelatnosti kojima standardna informaciona rješenja ne ispunjavaju sve poslovne potrebe.

Korisničko okruženje IMIS-a je predstavljeno nizom interaktivnih aplikacija organizovanih

u module.

„Našim korisnicima je na raspolaganju širok spektar modula putem kojih se prikupljaju informacije od svih poslovnih procesa iz svakog kutka kompanije. Podaci uneseni na jednom mjestu dostupni su štrom kompanije i samo jednim klikom postaju tačne i pravovremene informacije svima koji ih u tom trenutku trebaju, time se znatno ubrzavaju operacije i otiskujući potencijalne greške“, ističu iz ovog poduzeća.

Osim nekoliko poslovnih radnih sa IT kompanijama iz susjednih država (Hrvatska, Crna Gora) glavni fokus poduzeća je upravo automatizacija i podrška poslovanju bh. gospodarstvenika.

„Osnovni nam je cilj da svi naši korisnici koriste najsvarmenije IMIS module koji prate sve trendove poslovanja i aktuelne zakonske odredbe“, tvrdi iz poduzeća Infosoft d.o.o.

Poslovno okruženje

Dinamika poslovnog okruženja diktira svakodnevni razvoj softverskog proizvoda IMIS, s obzirom da je razvoj njihovih mnogih korisnika uvjet i razvoja ovog poduzeća.

U tom smislu ponuda softverskih rješenja osim standardnih modula (Računovodstvo i PDV evidencija, Finansijska operativa, Obraćanje plaća, Blagajna, Upravljanje ljudskim resursima, Stalna sredstva, Sitni inventar i mnogi drugi) se kontinuirano obogaćuje kako novim rješenjima za specifične djelatnosti (Promet naftom, Mješavnicice, Velefarmacija, Apotekе, Kamenoklesarstvo, Proizvodnja LPG-a), tako i konstantnim praćenjem IT trendova bilo da je riječ o vlastitom razvoju android (Kamenoklesarstvo) i ostalih aplikacija (DOMS Panel aplikacija), tako i o povezivanju sa eksteriornim softverima i opremom (npr. sonde, mjerni uređaji/vage u protzvodnim procesima, DOMS kontroleri). Osnovna djelatnost poduzeća je projektiranje, razvoj, isporuka, instalacija i održavanje informacionih sistema, projektiranje i izvođenje računarskih mreža, asembleriranje i servisiranje računarske opreme, te komunikacije i edukacijske usluge.

Od samog osnivanja, misija Infosofta je da na svim tržištima na kojima postuje postane prirodni oslonac korisnicima kroz ponudu i razvoj integriranih informacionih sistema, te da na taj način osiguraju permanentno povećanje poslovne uspješnosti unaprijeđenje poslovnih procesa klijenata. Razvoj i usavršavanje softverskog rješenja je proces koji nema rok trajanja, odnosno implementacija IMIS-a kod svakog novog klijenta predstavlja za Infosoft d.o.o izazov i motivaciju, pogotovo kod korisnika čije potrebe nadilaze okvire i mogućnosti standardnih poslovnih rješenja. „Naš osnovni cilj je da kvalitetom usluge i stručnim znanjima kontinuirano razvijamo i modernizujemo poslovne procese naših klijenata štrom Bosne i Hercegovine, te da zajedničkom suradnjom razvijamo pravovremena rješenja koja će njihovom poslovanju osigurati dugoročne poslovne prednosti“, dodaju za kraj.

IMIS Moduli

Na raspolaganju Vam je širok spektar modula putem kojih se prikupljaju informacije od svih poslovnih procesa iz svakog kutka Vaše kompanije.

Transfert	Obračun plaća	Sifarnic	Nabavka	Stalna sredstva	Sitni inventar
Proizvodnja	Upravljanje ljudskim resursima	Slagajne	Finansijska operativa	Planiranjem 3.2.28	Servis brojila
Tehničke pripreme	Service vozila	Računovodstvo	Upravljanje zalihami	Obraćanje topotne mreže	Upravljanje mjenjatelja
Putevne	Autobuska stanica	Ugostiteljstvo	Plaćanje štampe	Apotekе	Kazaločna produžja
Upravljanje e-ejmima	Seoskičaj	Kalendari	Velopredaju	Laptop prodaja	Ambulanti preceze
Upravljanje auto gumenja	Flansci i preventivno održavanje	Slagajna zaduženja/zaduženici	Restoran rotifikacija	Službeno lokiranje	Stanodajči primjedba

- Finansijsko računovodstvo
- Putevne i preceze
- Putničko poslovanje

Mjesto opuštajućega odmora i meditativnoga stapanja s prirodom

Netaknuta bunska obala, kanuing, trekking, biciklizam, košarka, tenis, nogomet...

RELAX OUTDOOR CENTER – HIT ZA SVE SEZONE!

www.relaxoutdoorcenter.com

Na tek 12 km udaljenosti od Mostara, u očaravajućoj ljepoti obale rijeke Bune, na čak 2000 četvornih metara, smještio se odmaralište Relax Outdoor Center. U hladovini drvoreda i ljepoti osušanih travnjaka, sa šarolikim cvijećem, dočarat ćemo Vam jedinstveni hercegovački san po kraj rijeke! Apartmani u kućicama za odmor, sa svojih terasa pružaju nezamjenjiv pogled, a sjedinjeni s prostranim parkom za smještaj kamp prikolica nude vrhunski odmor, opuštanje i gotovo meditativno stapanje s prirodnim ljepotama rijeke Bune.

Bogata ponuda

Gostima su, osim smještaja i ugodnoga okružja za setnje vojnacima, borovim drvoređima i cvjetnjacima, na raspolažanju plivanje, ribolov, tenis, košarka, mali nogomet i bočanje. Relax Outdoor Center prvi u ovomu podneblju nudi i rafting, kanuing, kanjoning, trekking, mountain biking i cycling na popularnoj stazi staroga viaka Čre koja se prostire od Mostara do Župe dubrovačke, a sve s certificiranim vodičima i članovima gorskih službi spašavanja.

Relax Outdoor Center nudi organizaciju raznih izleta do obilježnih odredista i vinskih podruma. Gostima su na raspolažanju i organizacije prijevoza do obilježnih zračnih luka, ali i organizacije samostalnih posjeta Mostaru i drugim odredistima. Ugodan tradicionalni restoran svakako upotpunjuje ponudu.

Relax Outdoor Center prostire se na samoj bunskoj obali, raspolaže s 48 priključaka u

Apartmani u kućicama za odmor, sa svojih terasa pružaju nezamjenjiv pogled, a sjedinjeni s prostranim parkom za smještaj kamp prikolica nude vrhunski odmor, opuštanje i gotovo meditativno stapanje s prirodnim ljepotama rijeke Bune

Relax Outdoor Center
+387 36 480 199 / +387 36 332 010
relax@relaxoutdoorcenter.com
sales@relaxoutdoorcenter.com
www.relaxoutdoorcenter.com
(radi tijekom cijele godine, svakim danom, od 0 do 24 sata)

autokampu, te s osam vrhunskih uređenih kućica za odmor, unutar kojih je smješteno 45 ležajeva u 16 apartmana. Svi su apartmani klimatizirani i opremljeni standardiziranim pokrovstvom, kuhinjom, kupaonicom, kao i kabelskom televizijom i pristupom za Wi-Fi. Cijena smještaja uključuje boravišnu i druge nužne pristojbe.

Bлизина prirodnih blaga

Relax Outdoor Center nalazi se u neposrednoj blizini čuvenoga izletista Buna i magistralne prometnice M-17 koja povezuje Sarajevo, Mostar, Metković i Jadransku obalu. Smješten u bajkovitom srcu Hercegovine, Relax Outdoor Center nudi mogućnosti posjeta brojnom prirodnom, povijesnom i kulturnoskom blagu Hercegovine, ali i širega podneblja. Udaljenost Relaxa od gradova: Mostar 12 km, Trebinje 104 km, Sarajevo 138 km, Neum 64 km, Dubrovnik 126 km, Split 166 km, Makarska 104 km. Udaljenost Relaxa od povijesnih, vjerskih i prirodnih znamenitosti: Tekija Blagaj 5 km, Stari Most 12 km, Necropola Radimlja 21 km, Medugorje 24 km, Daorson 28 km, Park Prirode Hutovo Blato 35 km, Vodopad Kravice 40 km, Pećina Vjetrenica 70 km. U Relax Outdoor Center možete naruciti prijevoz od i do zračnih luka u Mostaru, Sarajevu, Splitu, Dubrovniku i u Zadru, a boravak u Relax Outdoor Center omogućava i brojne svakodnevne aktivnosti, zahvaljujući blizini atraktivnih prirodnih ljepota.

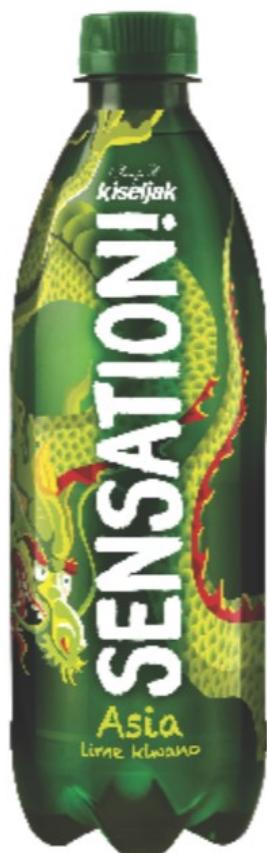

UP F BiH I DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJAJU

Sarajevski kiseljak d.d.

PREPOZNATLJIV BRAND S DUGOGODIŠNjom TRADICIJOM

Pored gazirane prirodne mineralne vode, koja je ujedno i najpoznatiji brand, Sarajevski kiseljak u svoj proizvodni program ubraja i osvježavajuće gazirane napitke Sky, Sky Selection i SKI, te aromatiziranu mineralnu vodu Sensation

Sarajevski kiseljak d.d. je zatvoreno dijoničko društvo za eksploataciju mineralnih voda i plinova. Pored gazirane prirodne mineralne vode, koja je ujedno i najpoznatiji brand, Sarajevski kiseljak u svoj proizvodni program ubraja i osvježavajuće gazirane napitke Sky, Sky Selection i SKI, te aromatiziranu mineralnu vodu Sensation.

Vodeća pozicija na domaćem tržistu

Beskompromisana kvaliteta i prepoznatljivi brandovi s dugogodišnjom tradicijom razlog je zašto Sarajevski kiseljak već dugi niz godina ima snažnu vodeću poziciju na domaćem tržistu, dok je njegova pozicija

na međunarodnim tržistima iz godine u godinu sve jača. Trenutno oko 35% od ukupne vlastite proizvodnje plastiрамo na nove tržiste i to na tržiste Hrvatske, Švedske, SAD, Kanade, Australije, Austrije, Makedonije, Crne Gore, Nizozemske, Srbije, Danske, Iraka i Saudijske Arabije.

Kontinuiranim praćenjem dinamike tržista i ulaganjem u marketing nastojimo prepozнати potrebe naših potrošača te u skladu s tim razvijati nove proizvode. Tako je ovog ljeta naš assortiman proizvoda proširen s novim Sensation okusom zova-limun koji se pokazao kao odlično osvježenje u vrućim ljetnim danima. Vodili smo za naše buduće aktivnosti je svakako i dalje osnaživati naše brandove te nastaviti razvijati

konkurentne, održive i inovativne proizvode koji će pratiti svjetske trendove i želje potrošača.

Danas je Sarajevski kiseljak d.d. najveći proizvođač prirodne mineralne vode i gaziranih osvježavajućih bezalkoholnih pića u našoj zemlji sa više od 125 godina tradicije. Promisljena ulaganja u modernizaciju, razvoj i nove tehnologije osigurali su da Sarajevski kiseljak postane najveća i najmodernejša punionica mineralne vode, te jedan od predvodnika suvremenog načina poslovanja i proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Sarajevski kiseljak će i dalje pratiti potrebe tržista te nastaviti sustavno ulagati u budući razvoj koji će omogućiti ispunjenje zahtjeva i potreba krajnjih potrošača.

Imo junior d.o.o. Orašje

Imo junior d.o.o. Orašje je ekskluzivni i generalni zastupnik švicarske kompanije Cash Back (www.unitedcashback.com) za tržiste BiH. CASH BACK se preko 20 godina bavi isključivo refundacijom inozemnog PDV-a (tax refund) za pravne osobe i ima svoje urede u 38 država Europe, Amerike i svijeta. Poduzeće Imo junior d.o.o. je specijalizirano za usluge refundacije (povrata) PDV-a iz inozemstva, za firme iz BiH na ime troškova usluga načinjenih u inozemstvu.

Povrat inozemnog PDV-a
Usluge povrata inozemnog

poreza (VAT RECLAIM) za pravne osobe iz BiH obavljamо po istim standardima kao što se ova usluga pruža u Njemačkoj, Francuskoj ili bilo kojo drugoj državi EU. Mreža Cash Back-a kojoj pripada i ured u BiH posjeduje međunarodni certifikat IVA, a to je najviši evropski međunarodni standard za ovu vrstu usluga.

„Naš najveći kvalitet i komparativna prednost jeste mreža naših ureda u Evropi, Americi, Africi, Aziji, Australiji, koje su povezane i u direktnoj mreži sa Centralom Cash Back-a. Zahvaljujući tako razgranatoj mreži ureda Imo junior d.o.o. uspješno i profes-

sionalno obavlja refundaciju PDV-a s međunarodnog tržista za svoje klijente“, rekli su iz poduzeća Imo junior d.o.o.

Domicilne kancelarije su specijalizirane za praćenje i primjenu domicilnih propisa i domicilnih procedura kao i za direktnu, aktivnu i kontinuitetu suradnju s domicilnim poreznim upravama. Centrala Cash Back-a čitavoj mreži pruža snažnu i jedinstvenu logističku u pogledu besprekornog funkciranja platnog prometa, obuka i edukacija, kao i evidentiranju i dnevno ažurnom praćenju svih procesa svakog ureda pojedinačno i čitavog sistema zajedno. Centrala

Cash Back-a ima ekonomski i pravne eksperte iz svih oblasti PDV-a, i direktnu institucionalnu suradnju s Odborom za PDV pri Evropskoj komisiji.

DKV Card za BiH

Imo junior d.o.o. Orašje je uz to i zastupnik DKV Card za BiH. DKV Card kartica nudi transportnim firmama iz BiH bezgotovinsko plaćanje troškova goriva, cestarine, tunela, trajekata, prijevoza zeljeznicom, pomoći i servisa na cesti i drugih troškova i to širom Europe. DKV Card karticom se mogu plaćati robe i usluge na 54.000 servisnih mjestu u 42 države

Europе. DKV komitenti imaju na raspolaganju nezavisnu mrežu od 36.000 benzinskih pumpi na kojima mogu plaćati gorivo i mazivo. Danas usluge kartice DKV koristi cca. 1,5 miliona vozila iz 89.000 firmi. Dakle, DKV nudi najveću mrežu pumpi i drugih servisnih punktova širom Europe uključujući i Rusiju. Najbrojnija i najrazrađenija mreža pumpi pruža ogromne prednosti u pogledu ušteda kroz koristenje jeftinijih pumpi. Koristenjem DKV kartice klijenti mogu plaćati sve moguće cestarine širom Europe i to uz mogućnost koristenja posebnog rabata.

Dnevni list u suradnji s gospodarstvenim

PREDSTAVLJAMO BOLJE

Projekt "Moj proizvod" pokrenut je u veljači 2015. godine, u suradnji s Vanjskotrgovinskom komorom BiH i Udruženjem poslodavaca FBiH i od tada do danas predstavljeno je 150 bh kompanija

Svečana manifestacija projekta Dnevnog lista "Moj proizvod", juče je upriličena u hotelu Mepas, u nazočnosti brojnih uzvanika iz gospodarskog sektora, kao i političkog života. Projekt "Moj proizvod" pokrenut je u veljači 2015. godine, u suradnji s Vanjskotrgovinskom komorom BiH i Udruženjem poslodavaca FBiH, i od tada do danas kroz svoje djelovanje nastoji našim citateljima prezentirati bolju, pozitivniju i ljepšu stranu BiH koja fokusirana na gospodarski rast i razvoj. Sudionicima i partnerima projekta uručene su zahvalnice.

Pozitivno postavljanje

Selma Dandić, voditeljica projekta "Moj proizvod" u izjavi za medije je kazala kako je kroz ovaj projekt do sada predstavljeno 150 bh kompanija, a kako se u budućnosti, prema mogućnostima, planira predstaviti još njih. "Cilj nam je da bh. javnost upoznamo s gospodarskim sektorom te ih informiramo da postoje poduzeća koja pozitivno posluju u našoj zemlji i da nije sve tako sivo i crno u BiH. Aktivnosti projekta se realiziraju kroz dnevnu novinu Dnevni list, gdje se svakog četvrtka na stranicama novine predstavlja bh

gospodarski sektor", kazala je Dandić. Bruno Bojčić, predsjednik Vanjskotrgovinske komore BiH, zahvalio se Dnevnom listu na pozivu za ovaj projekt te istaknuo kako će Komora cijelo vrijeme biti uz Dnevni list, u vidu podrške. "150 kompanija smo

predstavili na način prikazivanja njihovih proizvoda te što je sve uradeno kako bi njihovi proizvodi bili reprezentativni, ne samo gospodarstva BiH, već i diljem svijeta", kazao je Bojčić. Udruženje poslodavaca FBiH je od ove godine partner Dnevnog lista

na projektu "Moj proizvod".

Novi partner na projektu

Direktor UP FBiH, Mladen Pandurević, kazao je kako Udruženje ima zadovoljstvo biti partner na jednom ovakvom projektu. "Definitivno, najpozitivnije stvari koje se dešavaju u svim društvenim skupinama BiH vezane su za gospodarstvo. Ovo je izvanredna prilika za sve kompanije u BiH i drago mi je što smo partner na ovakvom izvrsnom projektu", kazao je Pandurević. S.P.

Raspovara: S. Peć
dogadjaj@dnevni-lst.ba

BH Telecom d.d. Sarajevo, direkcija Mostar pružila je podršku dogadaju „Moj proizvod“ koji promovira gospodarski sektor Bosne i Hercegovine i to kao sponzor dogadaja. Tom prilikom razgovarali smo sa direktorom direkcije Mostar, mr. Adilom Šutom.

Obzirom da ste direktor direkcije BH Telecom-a Mostar te da taj posao obavljate duži vremenski period, prema Vašem mišljenju, što je sve potrebno da bi se posao uspješno obavljao, onako kako Vi to činite?

- Ono što bili na samom početku istaknuto je činjenica da sam prije dolaska na funkciju direktora obavljao posao šefa službe za prodaju i podršku, te sam prošao sve faze od pripravnika, stručnog suradnika, šefa odjeljenja, službe do direktora. Uvažavajući naravno važnost svakog segmenta u funkcioniranju jedne kompanije, njena uspješnost se na kraju ipak sudi na segment prodaje. Potvrda na tržistu je finiš cijelog procesa. Prodajom se sustinski ostvaruje zarada, dobit, mjeri uspješnost svake kompanije. Ta pozicija mi je u najvećoj mjeri pomogla da se lakše pridržavam nove uloge, koja je prije svega koordinacijska. Osnova na kojoj počiva uspjeh i poslovni rezultati su upravo stvar koordinacije svih dijelova jedne cjeline. Otkazeći jedan segment u tom lancu, sve se odražava na krajnji rezultat.

BH Telecom je, kao što znate, najveća telekomunikacijska kompanija u Bosni i Hercegovini. Možete li nam otkriti koje planove za budućnost ima ova renomirana tvrtka?

- Ako govorimo o tehnološkom razvoju kompanije, potpuno smo svjesni potreba i zahtjeva tržista te kontinuirano pratimo svjetske trendove i osiguravamo najsvremenije tehnologije za svoje korisnike. Kao što smo već ranije isticali, BH Telecom je potpuno spremna za uvođenje 4G tehnologije, međutim, naš razvojni put ovim nije zauzvrat i možemo najaviti da se već radim na pripremi servisa 5G do 2020. godine, što će BH Telecom-u omogućiti da bude prvi telekom operater na području BiH koji će demonstrativno inovativne 5G usluge.

Uvođenje optike za poslovne i rezidencijalne kroz FTTH tehnologiju je put kojim BH Telecom planira u narednom periodu unaprijeđivati svoje usluge u domenu Moja tv usluge i pristupa internetu.

BH Telecom treba imati značajnu ulogu u domenu davanja cloud usluga, u domenu koncepta smart city, smart home, koncepta mobilnog plaćanja, odnosno plaćanje preko mobilnih aparatova. U budućnosti će većina plaćanja na tržistu ići preko mobitela i mi tu trebamo traziti nove šanse i imati nove usluge, u konačnici novu izvore prihoda. Također, tržisušu sanjućemo traziti u diversifikaciji poslovanja.

Iako bh gospodarstvo nije razvijeno do one mjeri, kao u ostalim zemljama, Vi ipak us-

INTERVJU Mr. Adil Šuta, direktor BH Telecom d.d. Sarajevo, direkcija Mostar

Dnevni list je direktoru BH Telecom-a d.d. Sarajevo, direkcija Mostar uručio zahvalnicu za podršku sponzoriranja dogadaja „Moj proizvod“

Svako okupljanje privrednika odnosno poslovnog svijeta kratkoročno, a pogotovo dugoročno, daje rezultate. Bez razmjene iskustava, razgovora o bitnim pitanjima funkcioniranja i snaženja na jednom liberaliziranom tržistu, koje potiskuje monopol, teško se može naprijed. Svako iskustvo je tu dragocjeno. Na takvoj vrsti skupova stječu se nova saznanja, sklapaju nova poznanstva i ugovaraju potencijalni poslovi.

mr. Adil Šuta, direktor BH Telecom d.d. Sarajevo, direkcija Mostar

DOBRE PRIČE NASTAVLJAMO!

pijevate 'privat' i izboriti se za vodeće mjesto kada su u pitanju telekomunikacije. Koji su Vaši savjeti svim malim i velikim gospodarstvenicima, kako poboljšati gospodarstvo u Bosni i Hercegovini i unaprijediti poslovnu klimu?

- Cijeli je svijet danas postao brži, a ovo je jedno od najdinamičnijih tržista koje postoji u svijetu i naravno da je veliki izazov zadržati poziciju najuspješnije firme u BiH u takvim uvjetima. Dakle, usluga koju uvedete danas već za godinu dana postaje stara, morate biti što brži da biste je uveli, pružili korisniku na adekvatan način i bili spremni da investirana sredstva izamortizirate u kraćem periodu kako bi se ulaganje isplatio i kako bili spremni za novi investicijski ciklus. Naravno, kada su ti investicijski ciklusi kratki, morsa se bitna većem stupnjem pripravnosti kako bismo imali dovoljno vremena da se ti projekti isplate.

Srednjoročne i dugoročne mjeri za naredni period mora-

jut biti zasnovane na oticanju ključnih disparitet, prisutnih između ukupne proizvodnje i potrošnje, domaće stednje i nivoa neophodnih investicija, uvoza i izvoza koji stvara jaz koji se pokriva zaduživanjem, razvijenih i nerazvijenih regija, odnosa između aktivnog i izdavanog stanovništva, odnosa broja zaposlenih i nezaposlenih, odnosa broja zaposlenih u administraciji i protivodnom sektoru, odnosa broja zaposlenih i broja penzionera.

Bosni i Hercegovini je potreban sistem zakonomodavne regulative koja bi sistematičnim i dugoročnim mjerama poboljšala poslovni ambijent i pokrenula ciklus brzeg ekonomskog razvoja. Nužno je, bez odlaganja, sve aktivnosti usmjeriti na smanjivanje javne potrošnje, održanje makroekonomske stabilnosti i ekonomski oporavak.

Potrebno je više raditi na stvaranju jedinstvenog ekonomskog prostora da bi se stvorile pretpostavke da privreda može dati odgovarajuće efekte.

Ovogodišnji ste počinatelj projekta Dnevnog lista "Moj proizvod". Što mislite koliko ovaj projekt ima utjecaja, odnosno koliko je značajan za sve kompanije u našoj zemlji.

- Svako okupljanje privrednika odnosno poslovnog svijeta kratkoročno, a pogotovo dugoročno, daje rezultate. Bez razmjene iskustava, razgovora o bitnim pitanjima funkcioniranja i snaženja na jednom liberaliziranom tržistu, koje potiskuje monopol, teško se može naprijed. Svako iskustvo je tu dragocjeno. Na takvoj vrsti skupova stječu se nova saznanja, sklapaju nova poznanstva i ugovaraju potencijalni poslovi.

Kotliko je bitno da se, barem jedanput godišnje, većina kompanija s područja Bosne i Hercegovine, sastane na jednom mjestu, odnosno njihovi predstavnici, kao što to čini projekt "Moj proizvod"?

- Veoma je bitno, kao što sam već rekao, pogotovo u drustvima u tranziciji, koja ukoliko moće doći do potvrditi, mo-

raju mijenjati navike, način poнаšanja... Moraju graditi vlastiti „imidž“, neku vrstu prepoznatljivosti po kojoj će ih kupci na tržistu prepoznavati.

Za kraj našeg razgovora, možete nam kazati što biste preporučili svim mladim tjudima koji se odluče pokrenuti tvrtku u Bosni i Hercegovini?

- Prije svega da sagledaju stanje na tržistu i opredjele se za proizvod ili uslugu koji je kurentan, kojeg nedostaje ili nije zastupljen u dovoljnoj mjeri. Drugo da se „konektuju“ odnosno prate suvremene trendove koji važe u svijetu, jer svako zaostajanje je tržišno pogibeljno. Nove tehnologije osvajaju tržišne prostore. One su u stalnoj promjeni, zbog čega je spomenute trendove nužno pratiti.

I treće, predložio bih im 1 svojevrsno „kopiranje“ tj. benchmarking uspješnih kompanija. Ako je neko postigao tržišni uspjeh vrijedi ga proučiti, naravno, primijeniti u vlastitoj praksi.

DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJA

MAJEVICA D.D., TVORNICA CORN FLIPS

BRAND GOLD FLIPS S OKUSOM KIKIRIKIJA

Najpoznatiji brand u proizvodnom portfoliju tvornice „Corn Flips“ je svakako „Gold flips“ s okusom kikirikija koji ujedno spada u najprodavanije proizvode te vrste na bosanskohercegovačkom tržištu. Majevica d.d. tvornica Corn Flips sa sjedištem u Šećreniku proizvodi slatkiši grickalice „Gold flips“, zatim krupnije kruščice „Gold nutti“, kikiriki proizvode „Corn Flips kikiriki“, „Corn Flips kikiriki maslac“, te slatkiši čokoladirane proizvode od kojih izdvajamo „Ooops! pillows“ jastučiće punje kakaom, cokoladom, cokoladom i čokoladirani chips i flipovi s osvježavajućim okusom jagode „Crvenkapica“.

Gold flips

Najpoznatiji brand u proizvodnom portfoliju tvornice „Corn Flips“ je svakako „Gold flips“ s okusom kikirikija koji ujedno spada u najprodavanije proizvode te vrste na bosanskohercegovačkom tržištu. Majevica d.d. tvornica Corn Flips sa svojim proizvodima prisutna je na tržistima susjednih zemalja Srbije i Hrvatske i to preko uvoznika, kompanija „Aman“ i „Kimb“ iz Srbije, te firme „Anamil“ iz Hrvatske.

Također, „Corn Flips“ putem sestrinske firme, najvećeg trgovinskog lanca u BiH, Bingu, „Bingo Deutschland GmbH“ pokušava prodrijeti sa svojim proizvodima i na njemačko tržiste. Krajem 2015. godine „Corn Flips“ je u suradnji sa madarskim distributerom „Foody Product“ iz mesta Baja počeo sa proizvodnjom i distribucijom robne marke „Foody Flips“ na teritoriji Mađarske. Kada je riječ o izvozu u Mađarsku proizvodi se rade po Disney licencu, tačnije radi se o zdravim proizvodima sa malim udjelom masnoća i šećera, a ti proizvodi su namjenjeni djeci koja je ujedno i ciljnja skupina ovog poduzeća. Da bi poduzeće moglo proizvoditi proizvode koji posjeduju Disney licencu i sama tvornica „Corn Flips“ morala je proći veoma strogi SMETA audit koji je socijalnog karaktera i koji potvrđuje da se u tvornici postaju prava radnika, da se u proizvodnji ne zaposljavaju djeca, tačnije nema djecjeg rada ili rada „na crno“. Posjedujući ovu licencu i pridržavajući se standarda fabrika „Corn Flips“ dokazala je da opremljena i osposobljena da proizvodi articke po najzahtjevnijim evropskim kriterijima.

zala je da opremljena i osposobljena da proizvodi articke po najzahtjevnijim evropskim kriterijima.

Primarna djelatnost poduzeća

Poduzeće Majevica d.d. će i unarednom periodu zadržati svoju primarnu djelatnost, a to je prehrambena industrija, odnosno proizvodnja flipsa, čipsa te ostalih pomenutih grupa proizvoda.

„Što se tiče novih proizvoda u planu je svakako njihovo uvođenje s ciljem povećanja proizvodnje i izvoza te poboljšanja uspješnog pristupa potrošačima. Kada je o novim proizvodima riječ planirana je proizvodnja potpuno novih proizvoda te obogaćivanje asortimenta postojećih proizvoda prije svega flipsa i čipsa uvođenjem novih okusa“, ističu iz ovog poduzeća. Danas je Majevica d.d. tvornica koja kontinuirano povećava proizvodnju i iz godine u godinu bilježi dobre poslovne rezultate. U tome svakako značajnu ulogu ima i distribucija koja se velikim dijelom odvija kroz Bing, kao najveći lanac trgovackih centara i samoposlužu na domaćem tržištu. U budućnosti tvornica „Corn Flips“ planira da poboljša svoje poslovanje unapredavanjem proizvodnog procesa koristenjem suvremenе opreme i tehnologije vodeći računa o poboljšanju pristupa potrošačima. Planirana je još bolja penetracija na lokalnom tržištu TK te potvrđivanje i poboljšavanje tržišne pozicije na drugim regionalnim tržištima u BiH pored već spomenutog izvoza.

DNEVNI LIST VAM PREDSTAVLJA

HERCEG D.O.O.

PROIZVODNJA I UGRADNJA PVC I AL STOLARIJE

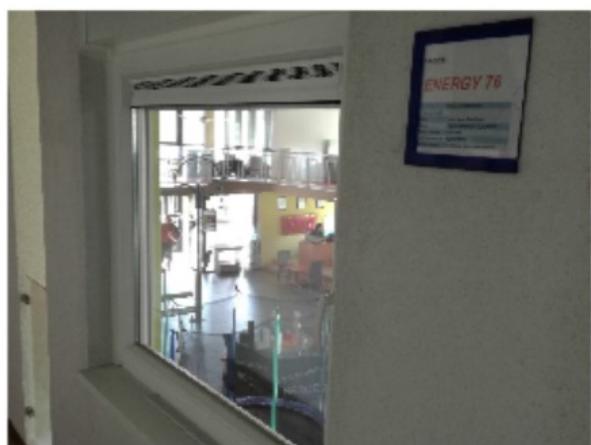
Primarna djelatnost kompanije Herceg d.o.o. je proizvodnja i ugradnja PVC i AL stolarije visokog kvaliteta, kao i izrada celičnih konstrukcija i drugih proizvoda od celika u industriji gradnje, proizvodnja ograda i kapija od inoxa i aluminijuma, te proizvodnja limarskih proizvoda.

Izvozno orijentirano poduzeće

Herceg d.o.o. je izvozno orijentirano poduzeće u svim segmentima svog poslovanja. Najveće učešće u ukupnom izvozu uzima PVC i AL stolarija, dok se ostali proizvodni assortiman više plasira na domaćem tržistu. Najveći izvoz se ostvaruje u zapadnoeuropejske zemlje, a najznačajnije među njima su Holandija, Belgija, Austrija, Njemačka, Švicarska i Slovenija. Nasi proizvodi se izvoze i na tržiste Danske, Francuske, Luksemburga, Norveške, Srbije i Hrvatske. Poduzeće Herceg je u Evropi izgradila brand pouzdanog partnera u gradnji zbog čega nam kupci vjeruju i uvjek nam se iznova vraćaju. Trend rasta kompanije na ino tržistu posljednjih godina je značajan i iznosi oko 9% godišnje. Ovu godinu ćemo završiti sa 9,8% rasta na ino tržistu. Očekujemo zadržavanje trenda rasta na ino tržistu, jer osim unapredjenja prodaje na postojećim tržistemima, progovaramo i sa kupcima na tržistemima na kojima do sada nismo bili ili smo bili zastupljeni u vrlo malo mjeri. U primarnoj djelatnosti kompanija Herceg proizvodi širok assortiman proizvoda, te trenutno nemamo u planu proširenje assortmana proizvoda. Potencijal da se kompanija proširi na druge srođne djelatnosti postoji, ali konkretni koraci za sada nisu učinjeni. Kompanija ima potencijal da poslovanje proširi i na druge djelatnosti ali sada je fokus na unapredjenju postojećeg poslovanja kroz proširenje prodajne mreže na europskom i domaćem tržistu.

34 godine postojanja

Dana, poduzeće Herceg je respektabilan privredni subjekt u okvirima domaćeg tržista. Znanjem, trudom i posvećenosti kupcu i njegovim potrebama tokom 34 godine postojanja kompanije se izgradilo brand koji danas s ponosom ističe da je broj 1 u Bosni i Hercegovini. Na domaćem tržistu kompanija se dokazala

u segmentu završnih radova u građevinarstvu kroz brojne projekte izgradnje poslovnih objekata domaćih i ino firmi, kao i objekata javne uprave. Kompanija danas upošljava 330 ljudi, prometuje preko 35 miliona KM i siri poslovanje iz vlastite akumulacije dobiti bez i jedne KM duga prema zaposlenima, dobavljačima ili državi. Kompanija se može pohvaliti sa učešćem od 10% visoko obrazovnih kadrova u

ukupnom broju zaposlenih. Kompanija će osim proširenja poslovanja na ino tržistu, širiti svoje poslovanje i na domaćem tržistu.

Iako kompanija zadovoljava zahtjeve kupaca iz svih krajeva Bosne i Hercegovine, najviše smo zastupljeni u Tuzlanskoj regiji. Svoje poslovanje značajnije ćemo usmjeriti i na druge regije u Bosni i Hercegovini kroz pronašetak pouzdanih prodajnih partnera.

NoLimit Premium

Premium korisnici zaslužuju **premium** paket...

Neograničen mobilni internet *

Neograničeni razgovori *

Neograničeno slanje SMS poruka prema svim mrežama u BiH *

Svi telefoni iz ponude BH Telecoma za samo 1 KM

Mjesečna pretplata iznosi 170 KM sa PDV.

* korištenje po fer principu (**30 GB** mobilnog interneta po maksimalno mogućoj brzini prijenosa, **5.000 minuta** razgovora unutar mobilne i fiksne mreže BH Telecoma, **1.000 minuta** razgovora prema drugim fiksnim i mobilnim mrežama u BiH, **1000 SMS poruka** prema mobilnoj i fiksnoj mreži BH Telecoma, kao i drugim mobilnim mrežama u BiH).

Dajemo više
www.bhtelecom.ba

*Našim članicama,
priateljima, poslovnim
partnerima i građanima
Bosne i Hercegovine želimo
sretne nastupajuće praznike i
uspješnu 2018. godinu*

UDRUŽENJE POSLODAVACA FBiH

MULA MUSTAFE BAŠESKIJE 12/3, 71 000 SARAJEVO

TEL: 00 387 264 830

FAX: 00 387 33 552 461

MAIL: info@upfbih.ba

WEB: www.upfbih.ba